

Nuteisti Vilniaus lietuviai "Pažangių" laimėjimas Pittsburghe Pasekmingas sandariečių vakaras 15 mil. dol. bedarbiams Chicagoj.

Šiomis dienomis Vilniaus lenkų teismas nuteisė ilgiam metams kalėti tris lietuvius, įtartus neva šnipinėjime. Jie yra Aleksandras Ceika, Meč. Prusevičius ir An. Liulevičius. Nieko nuostaba, kad Vilniuje teisiami lietuviai. Juk buvęs Lenkijos ministrų pirmininkas Witos irgi uždarytas katargon dešimčiai metų neva už "priešvalstybinį" veikimą.

Ištisos špaltos prirašomos apie tai, kad SLA. 3-čiam apskrity Pittsburghe didžiumą laimėjo "pažangieji" arba teisingiau sakant, pusiau neiškepti socialistai. Kokiu budu tas įvykis? Kaip paprastai, jie atsivedė su savim visas šeimas, nuo bobutės iki mažamečių, kuriems lengva viską įkalbėti. Ką nors puliti yra lengva, bet pabandyti ką nors gero pats padaryti.

Pirmiau apskričio išdininiku buvo darbštas sandarietis p. J. Virbickas. Kada jis užėmė tą vietą, izde buvo vos 8 dol. Dabar jis palieka "pažangiam" arti 400 dol. apskričio turto. Tai geriausias rekordas, kurio negali panaikinti jokie puolimai ar šmeižtai. Socialistai stengiasi užvaldyti ką ki ti pastato. Jie patys nieko nesutvėrė ir visą savo partiją praganė bolshevikams.

Bet pagrobimas apskričio nereikiška sandariečių nugalėjimą. Sausio 24 dieną Pittsburghe įvyko Sandaros vakariene, kurioje nežiurint i nepaprastai sunkius laikus, dalyvavo apie pusantro šimto žmonių. Tuomi galime tik pasidžiaugti.

Nuoširdžiai dirbdami tautinė Amerikos lietuvių dirvoj, sandariečiai visad ras pritarmo ir paramos.

Rusija ir Lenkija pasirašė nepuolimo sutartį. Reikiška, abi šalys atsižada vartoti ginklą išrišimui kylančių konfliktų.

Beabejo, rusų ir lenkų artėjimas negali nesujdominti lietuvių. Jeigu vieni ir antri sudarytų bloką arba sąjungą, Lietuva tuomet liktusi visiškai izoliuota ir turėtų klausyti Varšuvos įsakymų. Vilniaus atvadavimas taptų labai sunkiu dalyku.

Tačiau pastovi draugystė tarp Sovietų ir Lenkijos nėra galima. Sovietai laikinai nusileido todėl, kad jiems reikalina gi pinigai statymui dirbtuvių ir pirkimui mašinų. Viena šalis ką galėtų paskolinti, tai Prancuzija. Bet toji neduoda aukso, kol bolshevikai nepažadės taikiai gyventi su lenkais. Bet žadėjimas, ne visad reikiška išpildymą.

Žinoma, mes nenorim karo, bet perdidelė tų dviejų valstybių bičiulystė, bent dabar, mums nėra pakeliui.

Chicago miesto miestui gręšė badas. Apie pusė milijono žmonių greitai metu but atsidure be maisto ir pastogės, kadaangi privatiniais keliais sukelta pašalpa bedarbiams buvo jau išsisėmus.

Dabar įsimaisė pati valstija ir žada paskirti bent 15

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XVII

3236 SO. HALSTED STREET

Penktadienis, Sausis-January 29 d., 1932 m.

KAINA 5 CENTAI

No. 5

Kinai Kariauja Su Japonais

Lenkijos Puolimai

Lenkai Griauna Lietuvių Kultūros Įstaigas Vilniuje.

Uždarytos 10 Lietuvių Mokyklos, 360 Vaikų Neteko Mokyklos. 12 Mokytojų Liko be Vietos.

Pradžioje šių metų lenkų valdžia įvykdė dar vieną smurtą Vilniaus krašte ji įsakė uždaryti net dešimtį lietuvių mokyklų, neduodama tinkamo paraiškinimo dėl kokių priežasčių tai daroma.

Vietiniai lietuvių laikraščiai, kurie pareiškė protestą buvo smarkiai percenzuruoti ir išėjo apytusčiai.

Mokyklos uždarytos sekančiose vietose. 1. Vilniuje, Literatų g. 11. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų mokykloje buvo 60. Mokytojai: J. Navickas, B. Suduikis ir kapelionas kun. N. Raštutis liko be vietos.

2. Miciunuose. Gervėčių vals. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą ir tendencinį nesilaikymą ministerijos Kuratorijos rašte). Vaikų mokykloje buvo 50. Be vietos liko mokytoja M. Paukštūtė.

3. Geliunuose. Gervėčių vals (uždarymo priežatys paduotos tos pačios). Vaikų mokykloje 50. Be vietos liko mokytoja O. Lužytė.

4. Pavalakejė, Rodunės vals. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų mokykloje buvo 30. Be vietos liko mokytoja V. Vilčinskaitė.

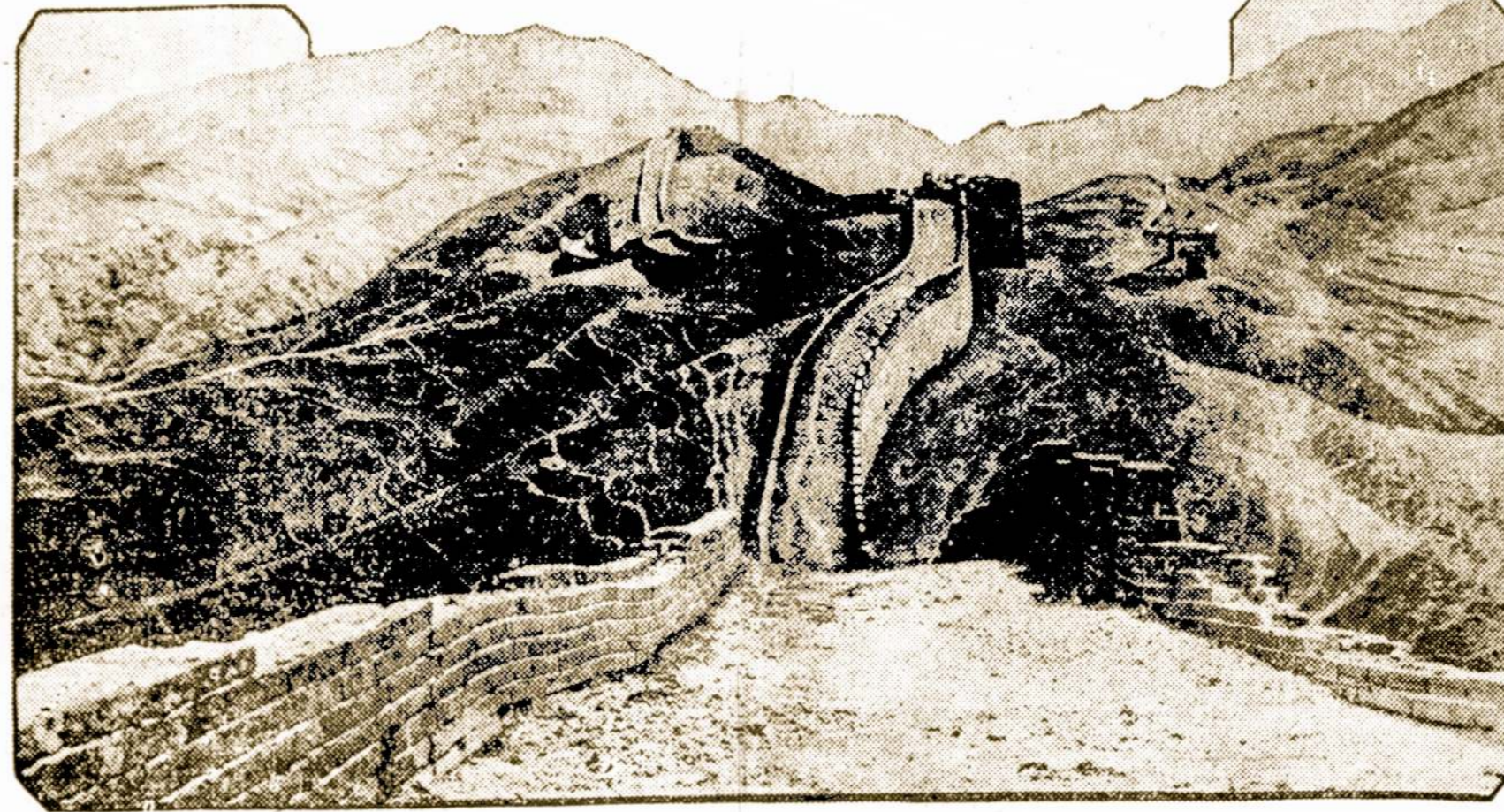
5. Pelesoje, Rodunės vals. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų mokykloje buvo 40. Be vietos liko mokytojas S. Nedzveckaitė ir J. Kviecinskienė.

6. Dubičiuose, Zablocės vals. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą (taip motyvuota Kuratorijos rašte).

7. Biliuose, Deveniskės vals. sienos neatitinka dabartiniam stoviumi (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų mokykloje buvo 20. Liko be vietos mokytojas A. Razukevičius.

Lietuvos laikraščiai praneša, jog paskelbus ten seimo rinkimus, busių su virš vieno milijono balsuotojų. Atrodo, jog šį kartą kiekvienas eitų balsuoti, nes visi norėtų susilaukti ką nors aiškesnio.

Tačiau tenka abejojti, kad dabartinė p. Tubelio vyriausybė sutiktų leisti laisvus rinkimus. Bus kas tai panašaus savivaldybių arba prezidento rinkimams, kur viskas iškalno prirengta.

Ilgoji Kinijos siena perkuria japonams pasisekę per silaužti.

Lenkijoj siuloma Įvesti Monarchiją.

"New York Times" patiekia idomų pranešimą iš Varšuvos. Nuteistieji keliems metams už veikimą prieš Pilsudskį, lenkų seimo nariai atvyko posėdin. gal but paskutinį kartą. Seimas iškėlė jiems didžiausias avacijas. Opozicija tuojau pasiūlė išreikšti nepasitikėjimą valdžiai.

Tuomet atstovas Matakiewicz įteikė konstituciniai komisijai reikalavimą, kad Lenkija išrinktų sau karalių.

Atstovas Radvilas pareiškė, kad monarchija dar perankstvytas dalykas. Reiktų rinkti tik prezidentą ne keliems metams, bet visam amžiui.

Pastebėta polit. tendencijos mokant vaikus, nes esą rasta lietuvių kalba išleistas žemėlapis, kuriame valstybių sienos neatitinka dabartiniam stoviumi (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų buvo daugiau 20. Be vietos liko mokytojas P. Vaitulionis.

8. Kaniukuose, Varėnos vals. Už draustų lietuviškų vadovėlių vartojimą ir tendencingą programos nesilaikymą (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų buvo apie 40. Be vietos liko mokytojas P. Eidukonis.

9. Beniuose, Rimšės vals. Pastebėta politinės tendencijos mokant vaikus, nes rasta lietuvių kalba Europos žemėlapis, kuriame išvestos valstybių sienos neatitinka dabartiniam stoviumi (taip motyvuota Kuratorijos rašte). Vaikų buvo daugiau 20. Liko be vietos mokytojas A. Razukevičius.

Priduriame dar, kad beveik visose uždarytose mokyklose inspektoriai padarė vizitacijas vienu ir tuo pačiu laiku (XII-22 d.) ir, kad daugumos uždarytų mokyklų mokytojai yra kvalifikuoti.

Be to, gautuose uždarymo raštuose pranešama, kad uždarytų lietuviškų mokyklų archyvai iki sausio 4 dienos (vadina si, atostogų metu) būtų perduoti mokyklų inspektoratams.

Anglijos Jaunuomenė Bruzda Prieš Italijos Fašistus.

Anglijos universitete, ir kaip kaip kuriuose kontinento universitetuose, pasireiškė protesto judėjimas prieš Italijos vyriausybės žygį, kad visi mokykliniai prisiektų fašizmui iš tikimybę. Kaip žinoma. 12 profesorių atsiskakė šią priesaiką priimti ir todėl buvo atleisti nuo pareigų.

Italijos liaudies švietimo ministeris Baldino Dzuliano pasakė per radio kalbą, kurioje stengėsi sušvelninti visam pasauliui padarytąspūdį, verčiant mokslininkus prievarta prisiekti fašizmui iš tikimybę. Tačiau jo kalba protingų anglių, matyt, neitkino. Universitetus lankanti jaunuomenė labai pasipiktinusi ne vien tik už mokslininkų — profesorių paliuosavimą iš pareigų už neprimtą prievarta brukamą priesaiką, bet taip pat ir už tai, kad fašistai savo blogus darbus stengiasi užmaskuoti švelninačiomis įspudi ministerių kalbomis per radio.

Anglų laikraštis "Times" savo vedamajam nagrinėja Italijos liaudies švietimo ministerio kalbą, kuriame kartu kritikuoja ir Italijos vyriausybę.

Amžinoj laisvės ir valdžios kovoj, — rašo laikraštis, — fašistai turėtų atsiminti, kad savo laiku ir jie buvo revoliucionieriai.

Kartais pavardė suteikia nemalonių

Varšuva. Šiomis dienomis Volkoviske įvyko šitoks juokingas incidentas. I miestelį atvyko žydų rabinas vardu Trockis ir vietinių žydų buvo pakviestas atlaikyti pamaldas sinagogoje. Tačiau miestely pasklido gandų, kad atvyko garsusis Leonas Trockis ir rengtų laikyti paskaitą sinagogoje. Vietinės policijos vadas įsakė tariamąjį komunistų veikėją suimti. Tačiau po kiek laiko kilęs nesupratimas buvo išaiškintas, ir rabinas paleistas.

Drąsi Advokato Berensono Kalba.

Varšuva. Sausio m. pasibaigė Lietuvos Brastos byloje grynų kalbos. Advokatas Berensonas savo baigiamoj kalboje pareiškė, jog kaltinimas dėl tariamo sąmokso prieš vyriausybę buvęs sutvarkytas ir vėliau vadai buvo nugabenti į Lietuvos Brastos kalėjimą. Tai buvo aiškiai įrodyta. Tik suimtiesiems esant kalėjime, Pilsudskui įsakius, jiems buvo pristimi įvairiausi kaltinimai. Tačiau joks griunantis darbas negalėjo buti kaltinamiesiems įrodytas. Jis pareiškė to liau, kad Pilsudskio režimo teroras, kurį turėjo pateisinti iš didelės lenkų tautos dalies kovos prieš dabartinę Lenkijos santvarką. Jis pabrėžė, kad Lenkijoj konstitucija yra paminta, valstybės finansai eikvojami be jokios kontrolės. Spaudos laisvė egzistuoja tik teoretiskai, o teismu nepriklausomas yra didelim pavojus. Visur viešpatuoja vieno žmogaus valia, kuris turi galios tiek, kiek nori. Visi, kas reikiška abejojimo dėl to žmogaus teisių, persekiojami. Lankui bėgant, Pilsudskio režimas pasidaras nebepakenčiamas. Pilsudskis griežėsi plakimo metodo. Dabartinio Lenkijos režimo krizė gali būti charaktaruota šitap: "Kas eina ne su manim, tas yra mano priešas, ta reikia plakti". Advokato Berensono kalba padarė klausytojams gilaus įspūdžio.

Retos Kalėdos

Mirolavas, Alytaus aps. Retas žmonių atminty įvykis, kad per Kalėdas lauke gyvuliai gal perkutėsi. Tačiau per šias Kalėdas tokia proga pasitaikė, nes visą Kalėdų antrąją dieną Laukintukų kaimo ukin. V. S. arklys ganėsi pievoje.

Beigradas. Pietų Slavijoj įvyko senatorių rinkimai. Išrinkti vyriausybės partijų išstatyti kandidatai. Buvo išrinkta 46 senatoriai, t. y. kitą pusę senato paskirs karaliaus.

Jun. Val. Siunčia Laivyną Apginti Savo Piliečius

Japonų Aeroplanai Bombarduoja Shanghai

Tautų Sąjunga bejėgė. SHANGHAI, Kinija saus. 29. — Šiąnakt, prie Shanghai vieno svarbiausių Kinijos komercijos miestų įvyko labai smarkus mišis tarp Kinų ir Japonų kariuomenių. Vėliau vakare japonų orlaiviai pradė to miestą bombarduoti ir uždėgė daugelį miesto dalių. Gaisras nuolat plečiasi. NANKING, Kinija, saus. 29 d. — Iš čia išvyko divisiija Kinijos kariuomenės ir skuba į Shanghai pagalbon armijai, kuri gina miestą nuo japonų. Devynioms valandoms praslink po japonų uždulimo, mušis dar tebesitęsė šiaurinėj Shanghaius traukinių distrikto dalyje.

WASHINGTONS, Sausio 29. — Norėdamas japonus priversti ištraukti kariuomenę iš Kinijos ir sustabdyti karo operacijas, Amerikos užsienį sekretorius planuoja paskelbti ekonominį bojkotą prieš Japonus. GENEVA, Sausio 29. — Tautų Sąjunga nieko tikro nenuitarė rytų krizio reikale ir jokių griežtų žingsnių pakol kas neima.

Kas Yra Ekonominės Krizės Kaltininkai Valdžia Turi Suteikti Darbo 1,000,000 Žmonių.

Berlynas. Vokiečių finansų ministeris Dietrichas Stuttgart įvykusiam Vurtembergo demokratų partijos susirinkime pasakė kalbą, kurioje nusivietė bendrą Vokietijos vidaus ir užsienių politikos padėtį. Dietrichas pareiškė, kad ekspertų nuomone, pasaulio pergyvenama ekonominė krizė, visų pirma, gali būti paaiškinta Vokietijos ir kitų valstybių mokamomis karo skolomis. Dėl šitų skolų mokėjimo aukštas taip išdalintas pasauly, kad kyla klausimas, ar jis apskritai, galys turėti reikšmės ligšioline prasme, t. y. kaip apyvartojimo esančių banknotų padengimas. Tačiau, Dietricho nuomone, reparacijų mokesčiai ir karo skolos nesandė vienintelės pasaulio ekonominės krizės kaltininkės. Prie ekonominės krizės padidinimo, pasak Dietricho, prisidėjusios dar ir nebeįvykdžomos taikos sutartys, kurios pratesusios ilgam laikui karo stovį, o taip pat ir praėjusių m. ekonominės politikos klaidos, kaip pav. per didelis spekuliuojimas vertybės popieriais ir prekėmis.

Tas jo projektas sutinka su buvusio New Yorko gubernatoriaus Smitho nuomone. Visi prirengiamieji darbai jau eša atlikti, ir taip greit, kaip tik jis suspėsias tą bilių pervaryti per senatą, jis pasitengsiąs, kad senatas įteiktų tą bilių prez. Hooveriui ir kad pastarasis apskaitliuotų reikiamą sumą to projekto įvykinimui ir nusiųstų į kongresa, kad jis įgalintų valdžią išleisti tuos bondsus.

Kauno miesto burmistro bašias J. Indrišūnas

Kauno miesto tarybos lietuvių frakcija užvakar darė arbatėlę, o vakar posėdžiavo vis svarstydami burmistro kandidaturas. Dar galutinai nenuartata, bet frakcija labiausiai esantį susikonceitravusi apie vyr. notarą J. Indrišūno asmenį. Galimas daiktas, kad lietuvių frakcija j Kauno miesto burmistrus išstatysianti Indrišūno kandidatūrą. Galutinai burmistro kandidato klausimas paaiškėsias šiandie.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located
in all princip. Cities of the
United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

Meilės Tragedija

J. J. Savickas-Saulėnas

Tąsa

Dabar Petras su kitokioms mintims ir svajonėms grįžo namon. Nes iš jo vaizduotės nesisalino gražus skaisťveidės Irėnos paveikslas.

Ne sykį Petras atlankė Irėnos namus, kuriuose atrasdavo vaisingą prėmimą ir nuoširdią padėką nuo Lakių, už jų dukters išgelbėjimą. Bet už vis labiau Petrai lipo prie širdies Irėnos dėkingumas ir nuoširdus atsinešimas prie jo. Bet neilgai Petras galėjo gerėtis Irėna, nes tėvynė vargū ir priešų iš visų pusių spaudžiama, šaukėsi savo ištikimus vaikus gelbėti ją. Išgirdo ir Petras jos balsą. Nors buvo labai reikalingas namuose tvarkymui ukio, bet palikęs jaunesnį brolių Vladą šeiminių kauti, traukė į tėvynės gynėjų eiles. Išvažiuodamas užėjo atsisveikinti su Irėna. Liudnas ir skaudus buvo jų persiskiriamas.

Tu mane išgelbėjai kai nieko bendro nebuvo tarp mūsų, o dabar pats einat, gal žuti, kuomet mano širdžiai esi taip artimas, aimanavo nusiiminusi Irėna.

Nieko kito negalima daryti. Kitokios išeities nėra. Reikia eit ginti tėvynę, nes jei niekas neis, tai kas ją išgriuvesių ir vergovės kylančią apgins. O priešus išviję, aš vėl grįžiu prie tavęs, Irėna. Nes diena man be tavęs virsta metais; tad ir tėvynę ginđamas tik tave minty ir širdyje turėsiu. O jei žusiu už tėvynės laisvę, tai nepamiršk nuo mano kapo nors dilgėles apravėti...

— Ne dilgėles raučiau, bet raudonus jurginius sodinčiau ant kapo, jaunas berni. Bet nekalkėkime apie tai, nes jus sugrįžsite jaunas karžygi prie manęs, o jei jus negrįžtūmet, tai geriau būtų buvę, kad manęs nebutūmet gelbėję iš Nemuno glėbio. Dabar aš lauksiu nuo jūsų žinelių dieną ir naktelę, kurias kaip galėdamas tankiau siūsk per laiskučius.

Nenusimink jauna mergužele, aš kovosiu už tave ir tėvynę, o žinias siūsiu kuo tankiausiai, jei jums tas suteiksia malonumą.

Išsiskyrė... Karas... Kova už tėvynę ir jos Nepriklausomybę... Petras visur pasižymėjo tėvynės ginėjų eilėse. Greit gavo paaugstinimo laipsnius vieną po kito. Karžygis divyris, tai musų Petras, narsus bočių ainis.

Išvytas priešas... Laisva jau tėvynė. Grįžo Petras linksmas su pasižymėjimo medaliais pas savuosius — prie mylimosios Irėnos, kurios porą metų kaip nematė bekvodamas įvairiuose tėvynės kraštuose. Linksmam Petrą visi sutiko, dar linksmesne širdimi Irėna. Juk jos išrinktas Petras, netik ją išgelbėjo, bet savo krauju prisidėjo prie tėvynės apginimo. Ne vien Irėna ir artimieji gerbė Petrą, gerbė jį visa apylinkė, kaipo rimtą, darbštą, narsų ir sumanų vaikina.

Petrui sugrįžus vėl prasidėjo jo su Irėna artima roman tiška draugystė. Pamilo jaunuoliai vienas kitą ugninga meile, o susieinant kaskart tankiausiai, smarkiau ir meilė kerojo jų širdyse. Jaunystė... Nekaltos svajonės... Nežinomi sielos troškimai... Meilė... Ir koki smarkus pirmieji jos diegai!... Koki laukįni ir malonūs meilės žodžiai liejasi iš mylimųjų širdžių. Bunant persiskyrus, svajonėmis skrenda į mylimą pastogę... Ne kitaip buvo tarp Petro ir Irėnos.

Ne vieną valandą jie praleido ant žaliuojančio Nemuno kranto, kalbėdami ir svajodami apie ateitį, kuri tamso miglose skendo prieš juos... Bet jie tikros meilės vedini, pasižadėjo vienas antram but ištikimu iki šaltoji nepriglausa — to ir laikėsi.

Daug valandų išvakarėse jiedu prarimojo gražioje Nemuno pakrantėje, tankiausiai tyloje sėdėdami, nes nebuvo ir prasmės kalbėti, kai žodžiais neišreiškiame tą, ką širdys jausdamos viena antros plakimą pasako. Daug, daug tokių laimingų valandų Irėnai su Petru prabėgo, glaudžiai besėdint tyliaisias vasaros vakarais, besiklausant malonios lakštutės, kuri gaivino negėstantią meilę jų širdyse, o tą pajvairindavo atplaukiančios žalomis lankomis ir skardžiomis Nemuno pašlaitėmis skambios sesučių dainelės, kurios toli aidėjo puikuolio Nemuno srovės paviršiu.

Gražu ir gera kiekvienam grožėtis teikiamomis gamtos grožybėmis, klausytis ramiausias vasaros vakarais doraus jaunimo žavių dainelių, tai tuo labiausiai meilės svajonių užburto širdys ilgai klausydamo be nuobodžio to gražaus aidėsio, raminančios dainos, kol ji nutilsta ir dingsta nakties šešėliuose kviečiant į poilsį.

Tankiai gyvenime atsieina, kad išmilylėjusiems yra statoma įvairios kliūtys; pastojant laimei ir džiaugsmui kelią, arđant visas svajones ir troškimus dėl kitų naudos. Ne kitoki ir Petro su Irėna keliai. Jie vienas antrą mylėjo ir viens antram pasižadėjo, bet ar jie pasieks siekiamo tikslo, ar sušvis jiems laimės aušrinė žvaigždėlė, tai greit pamatysim.

Kai retkarčiais Petras, pasitaikius progai, užeidavo pas Irėną, tai jos tėvai jautėsi patenkinti jo atsilankymu, pašnekėdams, bet kai suprato, jog jų vienturtė dukť Irėna Petrą myli, tai tuosyk į Petro vizitus Lakių ėmė nepalankiai žiūrėti. Nes sulig jų manymų — Petras buvo rinktinis vyras ant viso ko, bet negalėjo jis lygintis su Irėnos dalia, dėl to jis ir nebuvo jiems pageidaujamas. Tiesa, nors nedaug menkesnės ir Petras buvo, bet jis ne vienturtis. Kas kad broliai mokslus išėję, miestuose gyvenę, bet ir jie gali paimt savo dalį, o nepamąstę, kad broliai užimdami aukštas vietas prie ukio visai nesikiši.

Petras patyręs Lakių nepasitenkinimą, nustojo lankęs jų namus, tik nenustojo susiedinėjęs su Irėna. O Irėna nekartą barė tėvai kam susieina su Petru, bet ji to nepaisė, nes meilė ir sunkiausios kliūtys yra nugalimos, jėgos veržiasi pirmyn kaip pavasary nesulaikoma Nemuno srovė, tai taip ir Irėnos širdies troškimai nebesidavė lengvai užslopinami. Be to, ji jautėsi einanti tiesos keliais, todėl drąsiai ir ėjo prie tikslo. Tik visa nelaimė tame, kad jos tėvai nesuprato arba nenorėjo suprasti budami godus ant turto, kame jie visą laimę ir išganimą temdė. Todėl jie rūpinos ir Irėnai turtingą vyrą gauti, o koks jis busias, tai jie to nepaisė. O kas jiems jaunųjų meilė, tai šabloniškas dalykas apie kurį jie nenorėjo ir girdėti, nes turtai iš jų meilę išplėšė, godumas akis apstemdė, o tame jie ir savo dukters laimę temdė.

Kunigas W. Bosworth ir jo žmona. Juodu neseniai apsigėdė ir nors jaunavedys yra 99 metų senumo ir jo žmona nedaug jaunesnė, juod viejų gyslose dar teka karšta meile liepsnojantis kraujas.

Ko tik į aną pasaulį nenugydė

Lekečiai, Šakių apskr. Vieno Vincentavos kaimo ukininko šuparalizavo vaiką. Zmogus dėl to nusiminė. Norėjo pas gydytoją vežti, bet moterėlės perkalbėjo vargšą ir įteigė pas kerėtoją į Seredžių nuvežti. Ji be užkalbėjimo davė vaikui "vaistų", nuo kurių nabagėlis ko tik į aną pasaulį nenužgiavo.

Sucirupinę radio klausytojai šešuoliai, Ukmergės apskr. Daug ukininkų turi įsitaies pigius detektorinius radio imtuvus, kuriais ir klausydavosi Kauno. Staiga ši rudenį apkurto jų imtuvai. Vietoj Kauno pradėjo Vilniaus lenkų radio stotis švogšti. Mėgino imtuvus taisyti, bet nieko iš to neišėjo, nes Kaunas tik tada gerai girdisi, kai Vilniuj lenkų stotis neveikia. O tokių progų mažai buna. Dabar imtuvai apdulkėję stovi, nes niekas nemori prieš savo įrašą blevyžgų klausyti.

Užsiaugino Stirną

Bombėjus. Gandi, rašydamas savo laikrašty "Navdživan", tarp kitko, pareiškia: "Kova atrodo arti. Ji bus sunkesnė už pirmesnės kovas. Pakelkite jos sunkumus linsmai. Duokite savo laukus, namų padaryne ir gyvulius konfiskuoti. Eikite į kalediją. Nesipriešinkite smugiams. Mielai sutikite kulikas".

Krosna, Mariampolės apskr. Vienas žnicos kaimo gyventojas pasigavė vasara mažą stirnaitę ir parsinesęs namo pradėjo, pienu maitindamas, auginti. Stirnaitė gerai išaugo ir labai prie žmogaus prijauko. Dabar jau didelė stirna, bet ir nemato kur iš namų eiti.

Žinios Iš Lietuvos

KOVAI SU TUBERKULIOZU LIETUVOS FUTBOLININKAI DRAUGIJOS KAUNO SKYRIAUS METINIS SUSIRIN-KIMAS

"Varpo" b-vės salėje įvyko kovai su tuberkuliozu draugijos Kauno skyriaus metinis susirinkimas, kuriame valdyba padarė plačią draugijos veikimo apžvalgą. Pernai draugija turėjo 370 narių, šiais metais jau 420 narių. Per metus tureta pajamų 79.330,59 lt., išlaidų 65.429,66 lt. Didžiausią rupestį draugija turejo su sanatorija A. Panemunėje. 1930 m. pastatytas dviejų aukštų korpusas, šiais metais pastatytas dešinysis sparnas su 15 lovų. Dabar sanatorija turi 40 lovų. Visa statyba su inventorium kaštavo 260. 000lt. Ateity dar norima sanatoriją didinti ir gerinti. Šiomet įgytas Roentgero aparatas. Sanatorijoje gulėjo 45 vyrai, 50 moterų ir 67 vaikai. Už ligonį parai imama 10—12 lt. Vieno ligonio išlaikymas kaštuoja 9, 15 litų.

Dr. Koganas padarė pranešimą apie kovą su tuberkuliozu Kaune. Naujon valdybon išrinkta dr. K. Grinius, dr. šle ževičienė, dr. L. Koganas, inž. Malėjinas, p. Dirkinis ir p. S. Vasiakaitė.

Dr. K. Grinius paskaitė 1932 m. draugijos samatą ir veikimo planą. Draugija turi 100.000 lt. skolos, kurių kitais metais teiksia sumokėti apie 40.000 lt. Todėl valdybai leista užtraukti 20.000 lt. paskolą. Kadangi Kaune kova su tuberkuliozu rupinasi kelios įsitaigos, tai draugija numato tą darbą koordinuoti. Nusistatyta daugiau išieiti į viešumą, daugiau rupintis švietimu ir propaganda.

Be naujo teatro kariuome nei, Sovietų valdžia žada pastatyti visai naujo tipo teatrą be scenos ir dekoracijų, kuria me galės išsiti 2.00 žmonių. Naujas teatras bus pastatytas amfiteatro pavidalu. Pasak spaudos, naujas teatras ypatin gai skatinis gyvą bendradarbiavimą tarp žiurovu ir artistų.

gauti, o koks jis busias, tai jie to nepaisė. O kas jiems jaunųjų meilė, tai šabloniškas dalykas apie kurį jie nenorėjo ir girdėti, nes turtai iš jų meilę išplėšė, godumas akis apstemdė, o tame jie ir savo dukters laimę temdė. (bus daugiau)

Anglių Kainos

Žemiausios šiam sezone:

Ill. Egg	už toną \$ 6.00
Lil. Lump	" 6.50
Ind. Lump	" 6.50
Black Band	" 8.00
Red Ash Erie	" 9.00
Blue Grass	" 9.00
Cannell Block	" 10.00
Pocahontas Lump	" 8.00
Pocahontas Egg	" 8.50
Pocahontas Nut	" 7.50
Poe Mine Run	" 6.50
Washed Nut	" 6.50
Pocahontas Pea	" 6.75
Chestnut Hand Coal	15.75

Užsakykite dabar — pas

Geo. P. Taylor, Jr. Coal Co.

2426 So. Halsted St.
Tel. Calumet 0020-3482
2458 So. Halsted St.
Tel. Calumet 5799
1000 W. 22nd Street
Tel. Canal 3480

Yra Garbė Skaityti ir Platinti Spausdintą Tiesos Žodį

'Sandaroje'

Jau Aštuoniolika Metų Kaip

Nesvyruojančiai Sandara stovi Pirmose Eilėse Lietuvių išeivijos

DARBE

Užrašyk Saviškiui, Draugui ar Pazįstamui

'SANDARA'

KAIPO KALĖDINĘ DOVANĄ!

'SANDARA'

3236 So. Halsted St., Chicago, ILL.

Am. Lietuviu Gyvenimas

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių darbuotės.

Sausio 14 d., š. m. įvyko Sandaros Kuopų Sąjūdo metinis susirinkimas pas pp. J. Petraitis — Carrick, kuriame dalyvavo gana skaitlingas sandariečių būrys. Apkalbėta Sandaros rengiamos vakarinės programos ir užkandžiai, kuriuos pasigadėjo pačios moterys pataisyti, kad Sandarai liktų daugiau pelno.

Taipgi tapo išrinkta valdyba skantiems 1932 metams iš šių ypatų: pirm., P. Marmokas; pagalb., J. Rukas ir A. Gillienė; sek., J. Virbickas; išd., F. Pikšris; kasos prižiūrėtojai, J. Petraitis ir K. Benotaitienė. Parengimų komisija: P. Pivarunas, A. Zambliuskienė, A. Gillienė, A. Akelaitytė, J. Virbickas, B. Lapeika ir M. Balionis. Komisija susideda net iš 7 ypatų, nes šiais metais reikalinga daug pasidaruot, kadangi įvyksta Sandaros Seimas Pittsburghe, todėl komisijai ir bus daug darbo.

Po raportų ir tarimų Sandaros naudai, buvo ir užkandžiai, kuriuos pagamino ponia Petraitienė, o p. Petraitis dar ir "pasaldino". Nors ir toli reikėjo važiuoti į kalnus pietingauti, bet nuvažiavę nieks nesigailėjo, nes pp. Petraitis labai puikiai priėmė.

Lietuvių Vaisbos Buto Prakaišos, užkandžiai ir šokiai; viskas dykai.

Sausio 19-tą d., Lietuvių Pileigųjų svetainė SS. L. V. B. surengtose prakaibose kalbėjo adv. P. Česnulis iš Cleveland, Ohio. Adv. Česnulis turi gerą iškalbą ir balsą, todėl daug teisybės ir juokų pasakė nurodinėdamas lietuvų kostumerių nuėjusių pas lietuvius ką pirkti ir kritikavo lietuvius biznierių, kurie neprišaliko teisėtumo darydami biznį su savo tautiečiais. Tačiau vis tiek padarė išvadą, kad geriau daryti biznį su savaisiais, nes ištikus kokiai nelaimėi, visuomet savuosius galima gauti paramą. Taipgi tiksliai nurodinėjo apie vyraujančią pavydą lietuvų tarpe. Kalbėtojas sako, kad nereikia niekuomet pavydėti, jeigu kuriam geriau sekasi biznyje arba kuris turi gražesnę mašiną, nes, girdi, kuris geriau rūpinasi savo gyvenimo reikalais. Sako, mums turėtų but garbė, kad mes turime gerai pasiturinčių žmonių, nes tai jie puošia mus lietuvų vardą.

Publikos buvo pilna svetainė ir gana daug jaunimo. Mat buvo gera progą dykai pasišokt. Beje, apart adv. Česnulio, kalbėjo dar Vaisbos Buto pirm. P. Pivarunas ir p. A. Sutkaiciūtė. Politania State

Bank vedėja, kuri nors trumpoj savo kalboj ragino visus lietuvius dirbt išvieno ir remt savas įstaigas.

Po prakalbų, žemutinėje svetainėje buvo pataisyta stalai su užkandžiais ir šilta kava; kas norėjo, viskas buvo veltui. Atėmus sėdynes, svetainėje prasidėjo šokiai griežiant Kazlausko orkestrai.

Juozas Virbickas.

MILWAUKEE, WIS.

Beržų šeimyna keliasi į Madison.

Sausio 24 d. p. Beržų namuose, 1552 9th St. buvo išleisti sveikatos ir šokio mės būrėtojai, iš savo žmona ir p. J. Kapočius; iš So. Milwaukee, p. Jurkų šeimyna ir vietiniai lietuviai. Poni Beržų tikslas persikėlimo gyventi į Madisoną, Wis. tas: ten gavo pelningesnį darbą, o antra, su nu Joną bus galima su mažiau išlaidų leisti į Wisconsin Universitetą. P-nai Beržai Milwaukee išgyveno 16 metų; per tą visą laiką darbavosi labai visuomenės, prie šių nūmylėtų organizacijų: Sandaros 44 kp.; TMD. 60 kuopos ir SLA. 177 kp. Nebuvo to parengimo ar suvažiavimo, kur monija Staš Beržienė nebūt dalyvavus. Didžiojoje ji juos pati suruošdavo ir juose dirbdavo.

Daug nemalonumų prisiejo pergyventi nuo komunistų, vienok ji išėjo po ilgos kovos pergalėtoja. Jie SLA. nieko nepesė — nuėjo prie šiaurės meškyno vėjų gaudyti, o ponia S. Beržienė, A. Beržas ir Sunus Jonas kaip buvo, taip ir liko prie SLA. nariais. Visa širdžia dirbo ir dirbs del Sandaros labo. Gailla mums pp. Beržų, kad jie atsitolino nuo mus atstu 100 mylių. Tačiau įsitikinimais pasilieka drauge su mumis. Taip pat Madisone, jei pasiseks surasti nors mažą būrelį lietuvų, sudarys SLA. kuopą ir, tikiu, užrašys savait raštį "Sandarą".

Linkim visai p. Beržų šeimynai geros sveikatos ir laimės naujoj gyvenimo vietoj.

—M. Kasparaitis

WINNIPEG, CANADA

Vienybės ardytojai

Prieš pat Kalėdas W. L. D. "Kultura" laikė metinį narių susirinkimą. Nors draugija susitvėrė sunkiose aplinkybėse, ir dar prieš spaudžiamą, bet matant jos reikšmę, toly, vis daugiau ir daugiau įgūna lietuvuose pasitikėjimo.

Tik apgalvėstaujame, kad daugumas narių, del sunkių ekonominių sąlygų yra išvykę į provincijas, negali padėt ben drai visiems kultūros darba testai. Į susirinkimą vis delto

susirinko skaitlingas narių būrelis. Kadangi susirinkimas buvo skelbiamas viešai, tai atsilankė keliatas svečių.

Susirinkimą atidarius, vienas atvykęs lietuvų bedarbių šelpimo komiteto atsisaukę prie šios draugijos, kad ji kiek išgalint, paremtų finansiskai. Draugija su tuo sutiko ir prasidėjo svarstymai. Vienas narys pareiškė: "gerai, jeigu W. L. D. P. Draugija iš išdo paskyrė 20 dol., o A. L. D. L. D. 217 kuopa, kuri gyvuoja jau penki metai 2 dol., tai musų, kaip jaunutė draugija 1 dol. Antras davė kitokią pasiūlymą: kad surengti vakarą ir gautų pelną dalintų pusiau. Leido ant balsavimo ir buvo didžiauma balsų už antrą pasiūlymą. Tuomet tam tikslui tapo išrinkta komisija.

Pasitaikios progai. Naujų metų dienoje nusamdė salę ir griežikus ant sausio 9 d. Kadangi šis bedarbių komitetas susidėjęs iš principinių marksizmo idealistų, tai jie į savo principus tik ir žiuri — pa miršdami taip opų ir butina reikala.

Nemanykite, kad šis darbas yra jau toks lengvas, bet su pasiryžimu ir vienybėje galima atlikti. Jeigu sutiko ta atlikti, tai turi savo pažadą ir pildyti, o ne politikaut. Ąet čia jie patys nusamaskavo ir parodė savo tikrą veidą, kurį jie iki šiolai buvo prisdėnge gražiū bedarbių obalsū.

Zmo gta tampa garsas ne iš vardo, bet iš darbu; darbai visuomet parodo jo vertybę. Taip ir šis bedarbių komitetas, kurie pir mutiniai W. L. D. "Kulturos" nariai sumanė sutverti, ir jos narių iniciatyva tapo sutvertas, o kur jis dabar yra atsideręs? Kuomet užgirdo, jog W. L. D. "Kultura" rengia vakarą sausio 9 d., tuomet stvėrės, tiesiog nachaišku būdu jam pakenkt ir žaibo greitu mu nubėgo ir nusamdė salę ant tos pačios dienos šakių vakarą. Manė, kad W. L. D. "Kultura" įvayrs strėnų dre

bėjimą, bet apsiyvyė, pamatė, jog draugija nei kiek tš nenusigasta. Vėliau griežėsi kitokių priemonių: kur tik buvo "Kulturos" skelbimai prikabinoti, visur nuplėsė. Draugijos komitetas prisėgė antrą, šie jau nebenuplėsė, bet vietoje kur buvo parašyta, jog pelnas bus skiriamas pusiau; dr-jos apsv. reikalams ir bedarbių šelpimo fondui, tai jie mašinėlę darasė ir atnešė ant tos vietos priklijavo, jog pelnas bus skiriamas pusiau: sutvirtinimui Lietuvos kalėjimū ir Smetonos žvalgybai. Reišia savo purviną veidą jau iš po "māskos" iškūšo.

Esu girdėjęs, ad buk tai vienas "idealistas" buvo nusamdė žmogų, sumokėjęs du dol., kad jis nuplėsytų.

Ar tai taip bedarbių komitetas privalo elgtis? Klasinė bė idealinė organizacija taip nebut pasielgus, kaip šis bedarbių komitetas.

Tie raudoni parazitai, besąžinės, be principų, be jokios broliškos meilės, prisigėrę vien tik keršto, pagiežos ir jū kuni ja tarpe geros valios žmonių.

Nors jus jū šaukštę vandens skandinate, ir kasate del jos duobe, bet matyt, kad jū patys įpulsite, nes tokiai organizacijai yra švieši ateitis.

Neatsižvelgiant komunistų boikoitų, sausio 9 d. W. L. D. "Kultura" turėjo šokių vakarą, publikos atsilankė pusėtinai, visi gražiai iki 12 v. nakties linksminosi.

Smagu ir malonu tokiuose parengimuose dalyvauti; jautiesi žmogus kaip pavyzdingos šeimynos burije, matės pas visus didelės draugiškumas. Savo ausim girdėjau iš čia augusio jaunimo lupą, didelio pasitenkinimo šiuo parengimu. Sako, kad komunistai niekuomet neateitų, nes kai atvyktas buzos prisilakė, tai tik betvarkę kelią ir trukdo jaunimui linksmintis. Jaunimas skirstėsi išsinešdami malonus įspūdžius.

Vakarėlis pavyko ir paliks dar keliatas dolerių pelno, o komunistų toks pasielgimas niekadus nebus užmirštas.

—Zvalgas.

Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus Parduodant

(Lietuvos Pasiuntinybės komitetas)

Washington, D. C. — Sausio mėn. 26 d. — Kiek laiko atgal Lietuvos Pasiuntinybės buvo paskelbusi Amerikos lietuvų laikraščiuose, kad Lietuvos Laisvės bōnus savininkai, norintieji parduoti savo bonus, gali tai padaryti, pasiūsdami savo bonus į Taupomąją Valstybės Kasą Kaune, arba į Lietuvos Banką Kaune.

Šios dvi įstaigos perka Lietuvos Laisvės Paskolos bonus sulyg kainos, kokia yra tą dieną Kauno biržoje (exchange).

Pasiuntinybė dabar gauna žiniū, kad daugelis bōnų savininkū yra tuomi pasinaudoję ir pardavę savo bonus nurodytu būdu.

Taipomosis Valstybės Kasos vienok prašo mus pranešti, kad, siunčiant jōms bonus registruotam laiške, reikia būtina pažymėti laiške ir siunčiamų bōnų serijos raides ir jū numerį. Tuo būdu bus išvengta painiauos ir klaidų.

Taupomosis Valstybės Kasos, nupirkus bōną, siunčia bōno savininkui, drauge su pinigais atatinamą kvitą, kuriame nurodoma: koki bōnai ir kada gauta, kokia jū kaina tą dieną buvo Kauno biržoje ir kiek bōno savininkui už juos priklausio Ateityje visiems bōnų savininkams patariama:

- 1. Siūsti savo bonus registruotame laiške.
- 2. Laišką adresuoti taip: **Taupomųjų Valstybės Kasų Valdyba, Kaunas, Lithuania.**
- 3. Laišką būtina pažymėti taip:

"Prie šio laiško pridedu .... (pažymėk kiek) bōnū po \$..... (pažymėk bōno vertę), išviso \$..... sumai. Siunčiamų bōnų serijos raides ir numeriai yra sekanti: (pavyzdžiui: A04574, A17363, B00432, C0021)."

Serijos raidė ir numeris yra nurodyta bōno viršuje ir ant kiekvieno kupono iš dešinės jo pusės.

Bōnų savininkai, kurie turėtų kokiū nors nusiskundimų del savo bōnų pardavimo viršminėtose įstaigose, prašomi apie tai pranešti Pasiuntinybei, kuri stengsis sulyg išgalę suteikt jems paaiškinimų ir pagalbos, jeigu tokia būtų reikalinga. Pasiuntinybės ant rašas yra toks: Lithuanian Legation, 2622—16th Street, Northwest, Washington, D. C.

Silezija atleis moteris iš darbų ir samdys vyrus

—Varšuva. Silezijos parlamentas, norėdamas sumažinti krašte bedarbę, išleido įstatymą, kuriuo bus atleidžiamos iš darbo visos vedusios moteris ir jų vietą bus priimami vyrai. Tuo būdu manoma suteikti darbo 10.000 vyrų.

Garsinkitės "S A N D A R O J E"

Žodis Detroito Sandariečiams.

Del jų prisiūstos redakcijai rezoliucijos.

Jūsų kuopoj priimtoji sausio 25 d. rezolucija parodo, jog jums rupi organizacijos gerovė ir stengiatės kiek išgalėdami pagalbėti jos augimui.

Ką Tamstos parašėt bus atydžiai ištirta ir visi patarimai, beabejoj, vykinami ateityje. Deliai tam tikrų svarbių priežasčių, nepriklausančių vien nuo redakcijos, Detroito sandariečių kuopos rezolucija turėtų pasilikti tik musų šeimynoj. Toks bent yra įprotis draugiškose organizacijose.

Bet tas dar nereiskia, kad jusų rezolucija nebus vykinama gyvenime.

"Sandaros" Red.

Tikriausias kiekvieno Lietuvos amerikiečio draugas

TRIMITAS

"TRIMITAS" eina iš Nepriklausomosios Lietuvos gyvenimo centro ir kas numeris paduoda naujaušį žiniū ir įvykiū aprašymū, gvidena įvairius svarbiausius gyvenimo reikalus.

"TRIMITA" yra šie skyriai: 1) įžanginiai ir kiti straipsniai apie einamojo gyvenimo dalykus, 2) pažymėtini pasaulio ir Lietuvos įvykiai, 3) krašto pažinimo, literatūros, sveikatos, ūkio, finansų straipsniai, kelionių ir kovų del Lietuvos nepriklausomybės aprašymai ir kit., 4) apysakos, eilėraščiai ir šiaip grožinės literatūros dalykai, 5) šaliū reikalai ir gyvenimas, 6) Lietuvos kariū ir savanoriū-kurėjų gyvenimas, 7) Mažosios Lietuvos gyvenimas, 8) Okupuotosios Lietuvos gyvenimas, 9) kaip gyvena lietuviai svetur — Europoj, Amerikoj, Afrkuj, Azijoj ir Australijoj, 10) įvairios skaitytujū mintys ir nuomonės, 11) naujienos apie išradimus, mokslą ir kit., 12) žinios apie Lietuvos ūkį ir finansus, 13) įvairios pasaulio r Lietuvos žinios, 14) sportas, 15) knygos ir raštai ir jū įvertinimas, 16) didelės juoku ir linksmū karikatūrų skyrius, 17) įvairūs patarimai "TRIMITO" prenumeratoriams, 18) radio, 19) pranešimai, skelbimai ir kit.

"TRIMITAS" plačiausiai rašo apie musų Vilniaus ir skriaudžiamų brolių vilniečių reikalus ir gina jų teises. Nemaža straipsniū ir minčių deda apie karą ir sausumus, juriū oro ginklavimuis dalykus. "TRIMITAS" kas savaitė eina 20 puslapiū ir kas kartas naujais spalvotais viršeliais su gražiū paveikslu. Turiny dedama Lietuvos ir pasaulio gyvenimo vaizdū — fotografijų.

"TRIMITO" kaina metams: **1 0 1** Lietuvoje Lit. 8.- Susipažinti egz. siunčiama nemokamai.

Išsirašs 1932 metams "TRIMITA". Broli Lietuvi, neapsivili! "TRIMITAS" Tave dėkingai lankys kas savaitė ir neš įvairias žinias iš Tavo tėvų žemės. "TRIMITAS" visų lietuvų laikraštis. Kas myli Lietuvą ir brangina kovas del Vilniaus, tas 1932 metams į savo namus "TRIMITA" pasikviečia. Skubėkite išsirašyti.

"TRIMITAS"

Kaunas, Laisvės aleja 20.

Ruoškis Jau Dabar

VYKTI LIETUVON 1932 METAIS

Su Viena Rupeistingai Sutvarkytų Ekskursijų

Per KLAIPĖDA

via Scandinavian-American Line

Ši turistų labai mėgiama Linija parupina malonią kelionę Lietuvos visą kelią juromis, ir palaiko vienintelį susisiekimą tarp KOPENHAGOS ir KLAIPĖDOS. Vykstant šios Linijos laivais, nereikės keliauti svetimų valstybių geležinkeliais.

Pilnas sąrašas stropiai Ruošiamū nepaprastai patogių ekskursijų bus neužilgo paskelbtas.

Jau dabar kreipkitės į vieną žemiau surašytų agentū ir pavesk jam rezervuoti vietą ir parupinti reikalingus kelionei dokumentus.

AMBRAZIEJUS, J.	168 Grand St., Brooklyn, N. Y.	RAUKTYTĖ, J.	226 Park St., Hartford, Conn.
"AMERIKOS LIETUVIS",	14 Vernon St., Worcester, Mass.	SEKYS, J.	226 Park St., Hartford, Conn.
BALTUSKA, P.	A. & J. HURVITZ,	SIDABRAS, K.	375 Cambridge St., Cambridge, Mass.
6 East Market Street, Wilkes Barre, Pa.		and 342 W. Broadway, So. Boston, Mass.	
BALTUTIS, P. P.	327 So. Halsted St., Chicago, Ill.	STULPINAS, V. M.	3401 Emerald Ave., Chicago, Ill.
BARTKEVICIUS, P.	675 No. Main St., Montello, Mass.	"SANDARA"	3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
BOGDEN, J. G.	432 W. Long Avenue, Du Bois, Pa.	TREČKAS, A. S.	197 Adams St., Newark, N. J.
"DIRVA"	6820 Superior Avenue, Cleveland, Ohio	URBAS, J. J.	187 Oak St., Lawrence, Mass.
GANDROLIUS, N.	361 Broadway, So. Boston, Mass.	UZIMCEKIS, A.	300 Wharton St., Philadelphia, Pa.
KERBELIS, M.	178 East Main St., Amsterdam, N. Y.	VAISNARAS, K. J.	122 Oliver Rd., Oliver, Pa.
KAZEMEKAS, K. CH.	797 Bank St., Waterbury, Conn.	"VIENYBĖ"	193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
MAKAREVICIUS, K.	95 Liberty Street, Ansonia, Conn.	VASILIŪSKAS, J.	814 Bank St., Waterbury, Conn.
MOCKAITIS, S. J.	324 Main St., Shenandoth, Pa.	VELESKIS, A.	502 South Avenue, Bridgeport, Conn.
MOLIS, P.	1730—24th Street, Detroit, Mich.	VARASIUS, A.	1200 Carson St., Pittsburgh, Pa.
MIKOLAINIS, P.	188 Sands Street, Brooklyn, N. Y.	VITKADSKAS, J. T.	2701 E. Allegheny Av., Philadelphia, Pa.
"NAUJENOS"	1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.	VIESULA, K. J.	366 West Broadway, So. Boston, Mass.
		ZOLP, J. J.	4559 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Artimiausias išplaukimas iš New York'o **S. S. FREDERIK VII**
1932 m. VASARIO 13 d.

Scandinavian-American Line

LIETUVIŪ SKYRIUS
130 No. LaSalle St. Chicago, Ill.

Muzikos žurnalas

MARGUTIS

KETVIRTI METAI eina muzikos, dainų ir juokū mėnesinis žurnalas su gaidoms del mažų pianistū, del dainininkū, del chorū, del dainų mylėtojų ir del visų lietuvū, kurie myli lietuvū liaudies dainas.

Už \$1.00 gausite 8 Nr. Metams kainuoja \$1.50. Dovanų duodama "Margarčio Kalendorius", pilnas juokū, burtū ir kitokiū durnalogū.

Pinigus siųskite paprastam laiške sekančiu adresu:

Margutis, 2437 W. 69th St., Chicago, Ill.

Pašto viršininkas W. M. Ooney parduoda senatoriui S. Fess naujus Washingtono dvejų šimtų metų gimimo pašto ženklelius.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užsakymo kaina \$2.00
Suvientyse Valstijose metams \$3.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS
Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausiosios valdžios ir suverenės yra pati tauta, išreiškianti
savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gy-
ventojų — vyrų ir moterų.
Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis bepalinkas priėjimas ir mokslas bei kultūros kėlimas tar-
pe Lietuvos ir išsvijos lietuvių.
Kuoartimiausai broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsvijos
jungtinės Valstijose ir kitose šalyse.
Bendros pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj
plauksnų demokratijos principus.
Visiems — įėjimas ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir at-
skyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybės Kou-
stitucijai.
Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąjį lietuvių kar-
tą — jaunomenę, išauklėti sveiką, apsvietę ir tautiškai susipratusių.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —
Mes be Vilniaus nenurimim.

UŽDARYMAS VILNIAUS LIETUVIŲ MOKYKLŲ

Lenkams žmonių apšvieta nieko nereikia. Vienin-
telis jų tikslas okupuotam krašte, tai kuogreičiausiai
ištautinti lietuvius ir įsteigti ten vieną lenkų tikėjimą
ir kalbą.

Dabartiniu laiku jie nesijaučia stiprus. Nors Vil-
niaus krašte jie turi sutraukę apie 50 tukstančių kariuo-
menės, bet tai dar negarantina apsauga. Išmėtytose
kaimuose gyvuoja lietuvių pradinės mokyklos, pačių
tėvų užlaikomos. Lenkija jų išsigando. Pradžioje šių
metų ėmė jas uždaryti. Ir uždarė dešimti. Vienu
plunksnos užsimojimu keli šimtai lietuvių vaikų nustoja
progos apsišviesti giminėje kalboj. Ir tai tame krašte,
kuris yra mūsų iš pat senovės ir kur lenkai tik laikini
okupantai.

Sitokie Varšuvos žingsniai dar syki įrodo, jog už-
mezgimas su ja politinių ar prekybinių santykių nėra
galimas. Dar nelabai seniai, kuomet Hagoj buvo svar-
stoma Lietuvos ir Lenkijos susisiekimo byla, lenkų ats-
tovas tikrino, kad tarp šių dviejų valstybių jokių kivr-
čių nėra ir negali būti. Tą pačią dieną nesyki kartojo
ir jų užsienių reikalų ministeris Zaleskis, pridėdamas
dar, kad tautinės mažumos Lenkijoje turi pilnas teises
užlaikyti savo mokyklas.

Bet kur yra tos teisės? Mes žinome kiek jų turi
ukrainiečiai Galicijoje, kuriems žadėta suteikti auto-
nomija. Kasdienu areštai ir persekiojimas tų, kurie ne-
kalba lenkiškai. Uždarymas Vilniaus lietuvių mokyk-
lų parodo, kiek verti Varšuvos ministerių pareiškimai,
beveik kasdienu teikiama užsienio spaudai. Mes niekad
netikėjom lenkų žodžiams, gal su laiku prie tokios iš-
vados prieis ir visa Europa.

Uždarymas dešimties mokyklų, dideliu vargu su-
tvertų, yra nemažas kultūrinis smugis. Apart to, dar
susidaro ir sunkus finansiniai nubostoliai. Mokyklos
įsteigimas kainuoja nemažai pinigų. Syki jų uždaro,
kitos negalima pradėti. Ir sunkiai uždirbti viešinio lie-
tuvio skatikai ir paaukauti apšvietai — nueina niekais.
Tokiomis cariškomis priemonėmis lenkai tikisi išrauti
su šaknim lietuvių tautinį judėjimą okupuotam krašte.

Bet kuo didesnis spaudimas, tuo smarkesnis pasi-
priešinimas. Netekę vieno ginklo, pasiješkosim kitų
ir kovosim prieš lenkų grobimo ir ištautinimo politiką,
ne tik Vilnijoje, bet ir visam pasauly.

KUOMET DĖVĖJAMI DU KAILIAI

Mūsų korespondentas iš Lawrence, Mass praneša,
jog kalbėdamas ten p. Bagočius pasigyrė nesykį "mai-
ngs savo kailį". Kitaip sakant,, bėgiojo iš vieno politi-
nio gardo į kitą.

Tačiau jo ištikimi pasekėjai Chicagoj toli pralenkė
savo mokytoją: jie įsigyjo net du kailius, kuriuos sykiu
nešioja. Paimkim, kad ir "N." kasdieninį bažinimasi
prieš visuomenę del nepolitikavimo SLA. klausime ir
tą ką jos daro praktikoj. Skirtumas bus toks kaip tarp
dangaus ir žemės.

Mums primeta susidėjimą su fašistais, organizavi-
mą klikų, "biaurojimą socialistų" ir tt. Tik jie vieni
yra nekalti, kaip naujai gimęs kudikis. Taikindamoc
į mus "N." garsiai sušunka: "Susivienijimas visgi nėra
ir neprivalo būti besipriaunančių klikų prieglauda". Jei-
gu žmogus taip kalba, tai visuomenė gali pamanyti, jog
jis ištikro tokiais keliais ir eina. Juk ne vienas Ame-
rikos lietuvis tiki, kad ir p. Smetona savo širdy nieko
daugiau netrokšta kaip tautos vienybės, kitaip apie jį
tik: daug nekalbėtu.

Bet kuomet socialistų plunksnos vyrai pasirodo see-
noj prieš visuomenę baltuose SLA. aniolo sargo rubuo-
se, tai užėję už scenos, jie užsideda visai kitokios rūšies
"kaukę". Be didelio sąžinės graužimo jie subarikuo-
ja visokių nesąmonių apie sandariečių bičiuliavimąsi
su fašistais ir kokias ten slaptas, pražutingas derybas,
kurių niekad nėra buvę. Kiek "N." žmonės gerbia
praktikoj fraternalizmo principą pastebėti iš jų butle-
gerišku keliu sutverto "SLA. Vakarų Veikėjų Komite-
to" atsišaukimo išleisto sausio 25 d. š. m. į organizaci-
jos narius. Tarp kitko, ten pasakyti tokie "fraternališki"
perlai:

"Šiuo laišku krepiamės į Tamsta svarbiais
SLA. reikalais, pasitikėdami, kad Tamsta rimtai
supranti dabartinę SLA. kritišką padėti (?! Sand).
Turėdami galvoj tą visą nešvarią politiką, kurią
dabar veda kraštutiniai atžagareiviai ir fašistuo-
janti elementai, kurių tikslas yra užgrobti SLA. į
savo rankas ir potam diktatorišku budu valdyti or-
ganizaciją, aikvojant jos turta, minant po kojų de-
mokratinės SLA. tradicijas ir fraternalizmo (! S.)
principus, — ar mes, SLA. nariai, pakėsime tą visą
nešvarią demagogiją ir leisim jiems tatoi daryti?
Ne! Musų į tai atsakymas turi būti pradėta aktyvus
energingas ir nuosaikus darbas, kad tuom užkirtus
kelia įvairiems avanturistams."

Daug komentary čia nereikalinga. Užmiršus patį
atsišaukimo toną, kurių pasiskolinatas iš gerai pažista-
mos mums srovės, minimas ten "kraštutinių atžagarei-
vių ir fašistuojančių elementų" noras užgrobti SLA. yra
perdaug absurdiškas, kad kas į jį rimtai tikėtų. "SLA.
Vakarų Veikėjų Komitetas" taiko tuos vardus ne kam
kitam, bet sandariečiams. Kas gi kitas gali jiems kliu-
dyti ateinančiuose rinkimuose? Juk taip vadinami "fa-
šistai" kandidatai, pasak pačių "N." skaudžiai pralai-
mėjo nominacijose. Ir kaip atrodo, jie daug smarkiau
kovoja prieš Gegužį, negu ką kitą.

Socialistų veikėjai tą gerai supranta, bet atsiekimui
savo ilgai trokšto tikslo, jie nesišalina užsivilkti ir an-
trąjį "kailį".

Apžvalga

"MARGUTIS" TARĖ SAVO ZODĮ

Musų spauda laiks nuo lai-
ko pajavirinama netik politi-
niais ginčais, bet ir teisų by-
lomis. Štai, nelabai seniai,
muzikos ir juokų laikraštis
susikirto su dienraščiu ir da-
lykas atsidūrė teisme. Nors
nė vieni, nė kiti nemano, kad
kas nors būtų rastos kaltu,
ar teisingu, tačiau Chicagos
lietuvių visuomenėje abi pusės
varžosi dėl simpatijos ir užta-
rimo. Juokų laikraštis pirmiau
buvo geras dienraščio drau-
gas, bet įvykus varžytinėms
del pirmenybės, juodu persis-
kyrė.

Sausio 25 d. š. m. laidoj
"Naujienos" pakviečia savo
skaitytojus stoti į kovą prieš
tuos, kurie jį bando diskredi-
tybės. Toks politinis kunas
butų daug tvirtnesnis ir sugebė-
tu atsilaukyti nuo stipresnių
kaimynų. Tačiau Dr. J. Šliu-
po sumanymai nerado platesnio
pritarimo.

Nelabai seniai žymus latvių
politikas Ozolis panašią mintį
atgaivino vienam Rygos laikra-
šty. Jis pasiūlė, kad tos trys
valstybės sudarytų federaciją
ir turėtų vieną seimą, kuris
tvarkytų santykius su užsie-
niais, kontroliuotų finansus,
kariuomenes ir tt.
Šitas projektas dar perank-
styvas. Lietuviai, latviai ir es-
tai neseniai įgyję nepriklau-
somybę norėtų ja pasidžiaugti.
Lietuvių spaudos palaikymas
nėra lengvas dabas. Todėl ją
reikėtų truputį daugiau bran-
ginti ir tiksliau naudoti visu-
omenės labui.

Pasigyrė net paciam
KAUNUI.
Kuomet paaikėjo rezulta-
tai nominacijų į Pildomą Ta-
rybą, musų "pažangieji" taip
garsiai sušuko iš džiaugsmo,
kad jų balsas pasiekė net lai-
kiną Lietuvos sostinę — Kau-

ną. Štai "Lietuvos Ziniose"
tilpo Chicagoj rašytas straip-
snis, tokiu antgalviu: "Dide-
lė pažangiųjų kandidatų per-
galė SLA. nominacijose".
Zmonės, kurie nėra susipa-
žinę su tikruoju dalyku stoviu,
gali tam įtikėti. Panašiai tvar-
koms fraternalės organizaci-
jos kaip SLA. Lietuvoj nėra
ir ten gal mano, kad nomina-
cijos tai ne kandidatų išsi-
jojimas, bet galutini ir paskuti-
niai rinkimai. Neuzilgo jie tu-
rės progos savo klaidą pastebėti.
Beabejoj, su laiku paaiš-
kės ir kas yra tie naujai iš-
kepti "pažangieji", kurie gar-
sina save milžino gerkle, o dir-
ba — nykštuko rankomis.

AR SUSIJUNGS PABALTI-JOS VALSTYBĖS?

Savo laiku Dr. J. Šliupas
daug rašė ir kalbėjo apie su-
tvėrimą iš lietuvių, latvių ir
gal estų vienos federalės valsty-
tybės. Toks politinis kunas
butų daug tvirtnesnis ir sugebė-
tu atsilaukyti nuo stipresnių
kaimynų. Tačiau Dr. J. Šliu-
po sumanymai nerado platesnio
pritarimo.

Nelabai seniai žymus latvių
politikas Ozolis panašią mintį
atgaivino vienam Rygos laikra-
šty. Jis pasiūlė, kad tos trys
valstybės sudarytų federaciją
ir turėtų vieną seimą, kuris
tvarkytų santykius su užsie-
niais, kontroliuotų finansus,
kariuomenes ir tt.
Šitas projektas dar perank-
styvas. Lietuviai, latviai ir es-
tai neseniai įgyję nepriklau-
somybę norėtų ja pasidžiaugti.
Lietuvių spaudos palaikymas
nėra lengvas dabas. Todėl ją
reikėtų truputį daugiau bran-
ginti ir tiksliau naudoti visu-
omenės labui.

Pasigyrė net paciam
KAUNUI.
Kuomet paaikėjo rezulta-
tai nominacijų į Pildomą Ta-
rybą, musų "pažangieji" taip
garsiai sušuko iš džiaugsmo,
kad jų balsas pasiekė net lai-
kiną Lietuvos sostinę — Kau-

Apvogė pašto agentūra

Spalį 13 d., nakti, apvogta
Kurtavėnų pašto agentūra. Pa-
vogta 200 litų pinigų ir du ap-
draustu laišku.

Pastabos

Lietuvos Karininkų Vaisin-gumas

Cunard Linijos žurnale "Cu-
narder" iš liepos mėn. p. m.
p. Terence O'Brien straipsny-
je "Flight over Russia — the
easiest way", toj vietoj, kur
aprašo orlaiviu kelionę iš Vo-
kietijos į Maskvą, apie Lietu-
vą atsiliepia šitaip:
"Kiekvienas, kuris kenčia
nusižeminimo kompleksą (in-
feriority complex), atvažiuo-
ves į Kauną pasigydytu iš li-
gos. Lietuva turi mažą oro
laivyną ir ji juomi labai di-
džiuojasi. Keleivių priemimui
bei vaishingumui nėra ribų.
Kaip mes išlipome iš lėktuvo,
tai karinin. (military guard)
iškišė žaliase uniformose, nuo
kurių gražumo kiekvienos mu-
zikalės komedijos žvaigždės
(heroine) širdis dar greičiau
plakyt, mus priėmė kaip po-
kius atsilankčius viešpačius
(visiting potentates). Kaunas
padaro tokį įspudį, jog jau-
ties esąs gyvėpime svarbiu
asmeniu ir dar svarbiausia,
kad jauties kaip savuose na-
muose ir, apleidžiant Kauną
kiekvienas apleidžia su dide-
liu nenoru (reluctance)".

Pabaigoje straipsnio, jau
grįžtant iš Rusijos į Vokietiją
vėl užkliudyta Lietuva, kurio-
je autorius ir kiti keleiviai at-
vežią Lietuvos karininkams do-
vanų — rusiškos dektinės.

Kas Gaus Šiomet Literatoroje Nobelio Prizą?

Pasaulinėj spaudoj jau dis-
kusuojama Nobelio (Stockhol-
me Svedų Akademijoje) pri-
zoto teikimas geriausiam lite-
ratoje pasižymėjusiam rašy-
tojui. Iki šiol jau Svedų Aka-
demija gavo apie 800 parašų
vyrų ir moterų, kad prizas
butų suteiktas Amerikos rašy-
tojui Upton Sinclair'ui, kuris
yra parašęs "Džiungles",
"Alieju (abu šie veikalai iš-
versti lietuvių kalboje. Pir-
masis net dvejuose leidiniuose:
pas mus išverstas J. Laukio po-
vardu "Raistas" ir išleistas
aa. Jono Naujoko, o Lietuvoj
išverstas K. Puidos, matyti iš
kitų Europos kalbų, ir išlei-
stas dvejuose atvejuose: prieš
karą ir po karui). Taip pat
Sinclair'io garsus veikalai —
"Bostonas" "Slapiųjų parada"
ir daug kitų. "The Millennium"
("Tukstantis Metų") yra iš-
versta ir lietuvių kalbon, tai
jau trečias Sinclair'io veika-
las, — bet vertimas labai pra-
stas ir antraštė knygai duota
"Kaip žmonės be ponų gyve-
no", išleido ALDDL. 1926 m.

Sinclair'io nominotojai rei-
prezentuoja 55 skirtingas tau-
tas; 405 iš Jungtinių Val-
stybių ir 79 (iki šiol) iš Didž.
Britanijos, Činijos, Vokietij-
jos, Holandijos, Indijos, Itali-
jos, Lenkijos, Portugalijos,
Šveicarijos ir po vieną nomi-
nuotoją iš Algerijos, Kubos,
Estonijos, Ecuadarijos, Egipto,
ir kitų valstybių, bet Lietuvos
tai nėra suminėta (Žr. N. Y.
Times Book Review iš sausio
24 d.) rodos, kad mes, lietu-
viai, neturėtume universiteto
ir kitų mokslų įstaigų (Lietu-
vytė), Upton Sinclair'is turė-
nų rupėti ir lietuviams, nes jis
ir "Raisto" (Lietuvos vertime
"elkės) medžiaga ėmė iš Chi-
cagos lietuvių gyvenimo —
"Stockyardų" darbininkų. Ro-
dos mes turime savo Tėvynę
ir švedų-lietuvių draugiją,
turime savų literatų, turime
net švedų literaturoj dirbantį
Irvį Gedajni-Šeinių-Jurkuną,
kuris iki perėitų metų vidu-
riui bendradarbiavo "Lietuvos

Ziniose" ir demokratiją — žmoni-
škumą — teisingumą gynė, bet
dabar jau nuvažiuojį į "L. Ai-
dą", turime ir daugiau, kurie
galėtų nominacijose prisidėti.
Visgi tai apsilėidimas...

Iš nominuotojų Sinclair'io
naudai daug yra profesorių,
moslininkų, užsienių reprezen-
tantų — diplomatų. Jei Upton
Sinclair'is gautų Nobelio pri-
žą, tai jau būtų antras ame-
rikietis pasaulinės literatos
laimėtojas; pernai Nobelio
prizą laimėjo Sinclair Lewis,
kurio vieną kurinį "Sakalo
skridimas" turime lietuvių kal-
boje išleistą Lietuvoje ("Nau-
jo Žodžio").

Vinciuonas

Politinis Ištvirkimas

Sausio 10 dieną New Yorke
įvykusioje neva "tautininkų"
konferencijoje SLA. reikalais,
pasirodė tuose tautininkuose
visiškas politinis ištvirkimas
arba juodmarškinis takti-
ka: "šalin didžiūmos norai,
taip turi būti, kaip mes sako-
me..." Vadinasi, pareiškė sa-
vo diktatorišką ambiciją ir
"autoritetą", nors niekas juos
tokiu "galingu" balsu kalbėti
neautorizavo.

Iš paskelbtų vardų matosi,
jog konferencijoje dalyvaavo ne
visi, bet visoj didžiuoj "Vie-
nybei" artimi žmonės, arba
suristi su jos reikalais. Jie,
matomai, jautėsi gana geram
upe ir pamiršo, kad jie randa-
si Dėdės Samo New Yorke, o
ne Kaune, panaudodami Kau-
nišką taktiką prezidento rin-
kime.

Jei konferencijos dalyviai
nesivadintų save tautininkais
demokratais, jų pasielgimas
mus visai nestebintų, bet ku-
met neva stovi už demokrati-
nūs principus, tai pasirodo,
kad konferencijoje tuos prin-
cipus laikė stalčiuje padėje.

SLA. jau per 45 metus gy-
vuoja ir tvarkosi sulgų savo
konstitucijos, kuri pagrįsta
demokratiniais pamatais. SLA.
nariai savo organizacijai vir-
šininus renkami demokratine
tvarka: nominuoja kandida-
tus, ir nominavus, pagerbda-
mi didžiūmos narių norą, iš-
daugiau gavusių balsų renka-
si.

New Yorke konferantai
kaip tik ši SLA. konstitucijos
punktą sulaužė. Jie matomai,
ar tai del savo asmeninės nau-
dos, ar tai kitokiais sumeti-
mais, paniekino SLA. 1488
narius balsavusių už p. S. Ge-
gužį ir 1,393 narius balsavū-
sius už p. J. V. Grinių, norė-
dami brukte įbrukti į SLA.
prezidentus p. J. Bačiuna,
nėg pirmuosius du, daugiau
gavusių balsų grąšinimais
vertė laikytis ne konstitucijoj
nurodomos tvarkos, bet suva-
žiavusių burelio noro. Tai juo-
dmarškinis taktika!

Jeigu p. S. Gegužis gavo
didžiumą balsų, tas parodo,
kad didžiūma SLA. narių jį
gerbia ir pageidauja, kad jis
butų organizacijos vadu ir
sekančiais dvejiems metais,
nes jis organizacijai vadovavo
per eiles metų ir savo geleži-
ne energija atrėmė labai
daug gręsusių rimtų pavojų.

S. Gegužio nenusileidimu
New Yorke konferencijoj kie-
kvienas SLA. narys gali pasi-
didžiūoti. Jis tuomi įrodė,
kad jokios susiburios politi-
kierių grupelės jį negali šo-
kinti ir nutolinti nuo organi-
zacijos konstitucijoj numaty-
tos tvarkos. Tas parodo, kad
jis nėra atsidavęs kokių gru-
pių interesams, bet ištikimas
didžiūmos ir turtingiausios
lietuvių organizacijos vadas.
SLA. nariai nėra judikiai.
Jie supranta, kad šiandien-

"Jaunakas Zinas" Apie Panbaltės.

Sudarymo Klausimą

Ryga. Buv. Latvijos pasiun-
tyns Maskvoj Ozolis "Jauna-
kas Zinas" nagrinėja Pabaltės
sudarymo klausimą. Autorius
pažymi, kad Estija, Latvija ir
Lietuva Europos žemėlapy už-
ima tiek vienodą padėtį tiek
gamtos, tiek politiniai ekono-
miškų atžvilgiu, šių tautų kul-
tura taip panaši ir gimininga,
jog, galvojanč apie Paneuro-
pą, pati savaime ateina mintis
apie Panbaltę. Dr. Šliupas jau
devynerdesimttais metais svajo
jo apie Lietuvos, Latvijos ir
Estijos sąjungą ir tenka gailė-
tis, kad Lietuvos atgimimo vei-
kėjo idealas taip ilgai negalė-
jo įsikuntyti. To idealo šalinin-
kų esą Latvijoje ir Estijoje ir ta
aplinkybė patvirtina, kad Lie-
tuvos, Latvijos ir Estijos sąju-
ga — Panpabaltė — gali būti
ir ji turi pasidaryti Paneuro-
pos pirmtaku. Paneuropai
sudaryti komplikauta kliutis
esą muių klausimai. Nuo jų
išsprendimo priklauso Paneu-
ropos ateitis. Tas esą svar-
biausia ir Lietuvos, Latvijos ir
Estijos sąjungos klausime. Vie-
na valstybė bijosi antrosios
ekonominės persvaros, išnau-
dojimo įtakos. Išėitis turi būti
ieskoma, įvedant naują prin-
cįpą tautų ekonominiuose santy-
kiuose. Tai yra ekonominės
lygybės principas. Jis patai-
sytų visa, ir suteiktų tikrą pa-
grindą ne tik Panbaltėi, bet
ir Paneuropai.

Ozolis Pabaltę realizuoti
siulo šitokiu būdu: a) Lietuva
Latvija ir Estija nelaide viena
antrą ekonominio išnaudojimo
objektai, nesirupina vien tik
savo ekspotu, bet ir tarpusau-
vioje ekonominiu bendradarbia-
vimu, prekių pasikeitimu — eko-
nominės lygybės ir atsiskaity-
mo principų pagrindu; b) Pan-
baltė išsprendžia, kokie gami-
niai yra kiekvienos valstybės
pagrindiniai gaminiai, kuriems
yra neginčijamas pagrindas
atitinkamoj valstybėj ir kurie
gaminami pakankamu tempu
ir lygiai, ir uždraudžia juos
įvežti visiškai, jei jų yra pa-
kakamai, arba iš dalies, jei jų
stinga; c) visi kiti gaminiai tu-
ri laisvą kelią, vietoj miutį įve-
dant jų vertybės registraciją
atsiskaitymo reikalams. Tuo
kiekvienos valstybės gaminiai
įgyja beveik tris kartus dide-
snę rinką, ir kiekvienoj valsty-
bėj pasiliks arba bus steigiami
tokie fabriškai, kurie bus dau-
giausia pritaikyti tiek valsty-
bės vidaus, tiek Panbaltės inte-
resų atžvilgiu.

Politiniu atžvilgiu, pasak
Ozolis, suderinama ir pagal
galimumą sujungianta užsienių
politika ir pasiuntinybės, išren-
kamas Panbaltės kongresas ar
kas nors panašaus, kuris kas-
met atitinkama tvarka susirin-
ktų Kaune, Rygoj ir Taline. E.

niame sunkiame gyvenime Ame-
रिकoje reikia turėti rimtus
ir patyčius vadus, o ne ko-
kius politinių vėjų atpustus.
Jie žino, kad p. Gegužis pre-
zidentaudamas per eilę me-
tų turi užtenkamai patyrimo
ir organizaciją išves tvarkin-
gai, kaip ją išvėdė iš daug ne-
mažų pavojų praeityje. Per-
taigi SLA. nariai nominavo p.
Gegužį ir nėra jokios abejo-
nės, jį visa didžiūma balsų ir
išrinkti. Mums nariams ne kie-
no nors politiniai ar draugiji-
niai interesai rupi, bet rupi
SLA. gerovė. Pertaigi, mes
balsuosime už p. Gegužį, nes
žinome, kad jį išrinkę neapsi-
riksime.

K. J. Paulauskas.

Vaduokime Prusiją

Rašo Smulkutis

Tąsa

Apšvietoj ir vienybėj — galybė.

Zvelgiant ant lietuvių tautos mažos populiacijos, visiškai nėra prasmės manyt, kad lietuviai ateityje neturės šančių atvaduot savo prabočių žemes su pagalba apšvietos ir tyru tautišku susipratimu, nežinia, ar ne mažiausiai neabejojimo, kad mūsų jaunoji karta ras galiybę, ir ne už šimtmečio, išieiti į priekį garbingųjų svieto vadų, ir atsiimt tą, kas jiems priklaui.

Kulturingesnis asmuo, ypatingai savo tautos auklėtinis, geriau sugeba pasikieravot ir eit tiesiu tautos keliu, negu silpnaproptis, kuris blaškosi į visas puses, lyginai tas gaivalas nežinodamas kur link krypti, ar prie žvėrių, ar prie paukščių!

Asmuo, kuris turi pilnai išlavintą protą, jis ir savo tautystę gerbia. Mat jis supranta, kad tautystė nėra kaimyno dovana, kai kad religija, politinė pažvalga ar tula profesija. Kaimyno dovanomis mes galime mainykauti arba žaist, lyginai kukdikis žaislais ir buti ramiai. Bet mes negalime atsiiluosuat nuo prigimtos tautystės — ji mus nulydės ne vien į karstą, bet ir į anąsvietinį gyvenimą. Ir vien dėl to, nuo savęs nenusiblokši neperžengdamas gamtos įstatymą — prigimtą tautystę.

Susidomėkime tautos ateicia!

Pradėdami 1932 metus, pasibrieškime sau, idant šie metai taptų aukso raidėmis užrašyti lietuvių istorijoje; o kad tą įvykdinti, pirmuoju žingsniu turi būti likviduota visi suaugusių žaislai — kivičiai, nesivaidinkime už dalykus, kurie negauba mus į tautinę vienybę. Gamtos įstatymai nepakeičiami, tad veltui yra apie tą trusti. Geriau studijuokime gamtos keistenybes ir žmonių prietarus, kurie dabar, gal but, mus klaidina ir mes žustame kovoj tarpe savęs, mažai naudos atnešdami tautai ir tėvynei.

Ypatingai dabartinė kulturingumo gadynė, nedarykime patys sau gėdos tuom, kad savęs nesuprantame; nesuprantame kas yra naudinga, o kas pražutina; kad mažai rūpinamės tautos jaunąja karta; kad vaduojame Vilniją, o apleidžiamė Prusiją.

Vaduokime ir Prusiją.

Sunku yra permatyti tą, dėlko mes pasiryžome vaduot vien Vilnij, o užmiršome Prusiją.

Rods, istorišku atžvilgiu, pagal miestą Vilnij, Vilnija turi pirmenybę, bet imant šiolaiکو vertybę paties krašto, tad prieisime, kad Prusija yra tai pat brangi Lietuvai, kaip ir Vilnija. Tikrenybeje, kai Vilnija, taip ir Prusija, yra atplėsti nuo Lietuvos kraštai; abidvi tos tėvų žemes yra lygiai mums brangios, tad mes privalome lygiai ir susidomėt, ir vaduot Vilniją ir Prusiją.

Prusai nemažiau yra persekiojami dėliai tautystės ir kankinami kaipo svetimos tautos vergai kaip ir vilniečiai. Taip pat lietuvių švietimosi įstaigos viena po kitos yra uždaromos Prusijoje, kaip kad ir Vilnijoje. Lietuviškieji

vardai kaimų, miestelių, kalnų, upių ir žemės vietų yra naikinami abiejuose kraštuose.

Lietuvių tautos jaunomenė po bausme varoma į svetimos tautos mokslaines — Vilnijoje lenkų, o Prusijoje vokiečių. Pasibaisėtina! Tas viskas duoda mums gana įrodymo, kurion kryptin yra blaškoma lietuvių kraujo jaunoji karta, ir tenai, pačioje Lietuvos žemėje — Prusijoje.

Tokią Prusijos lietuvių pražutingą padėtį matydami, mes gi, kurie jau turime laisvas rankas ir spaudą, neturime akis užmerkt, bet privalome, tautinės priderystės skatinami, stoti į V. V. S. arba P. V. S. ir eit į pagalbą Prusijos lietuviams nusikratyti vokiškos vergijos jungą, lygiai taip, kaip kad Vilnijos lietuviams lenkiškos vergijos jungą.

Jau yra pradžia.

Jau pradžia turime kaslink švietimo, auklėjimo tautiško jautrumo ir broliškos vienybės užgrobtose Lietuvos žemėse, tik dar reikia kiek praplėsti tą darbą ir reikia nuo mus — plačiosios tautos visuo menės, geresnės paramos.

Tą kalbėdamas, aš turiu mintyje Vilniui Vaduoti Sąjungą. Juk šitos organizacijos motto yra — su pagalba apšvietos ir tautiškos vienybės, išguot visus lietuvių tautos parazitius iš Lietuvos žemių, ir nuimt svetimąjį vergijos jungą, kaip nuo tautos dvasios, taip lygiai ir nuo pačios Lietuvos!

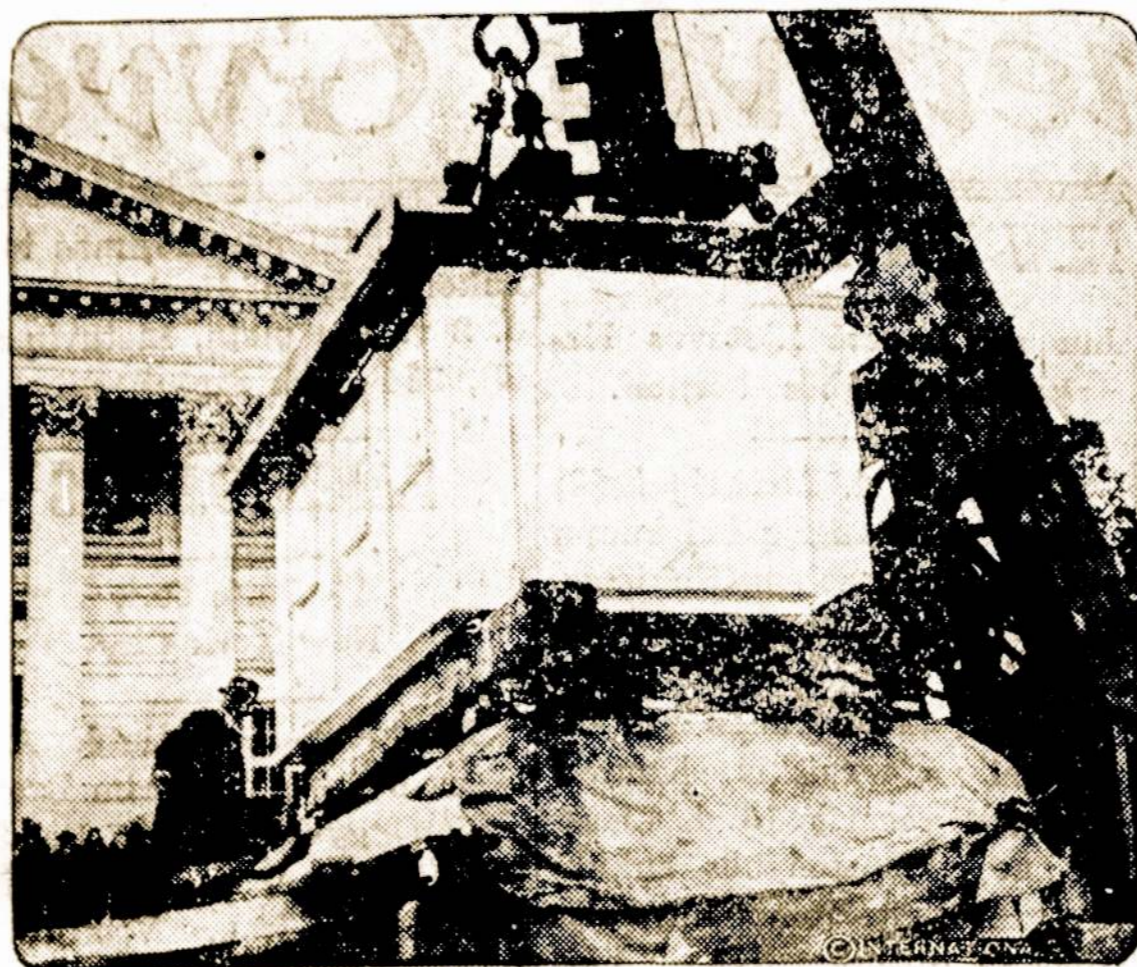
Ir kaip tik V. V. S. nusiostatymas liečia aukščiausią laipsnį kulturos, nes ji eina į kovos areną ne su kario kardū rankoje, bet su knyga; o šitas įrankis yra pasitikinčiausiu ir stipriausiu ginklu sukrušimui narsiausių ir nuožmiausių mūsų priešų.

Kario kardą gi, bile vietoj ir bile valandoj sugebėsimė pavartoti, reikalui prisiejęs, kartais paties priešo kardą pavartosime prieš jį patį, jei tik protas bus ganėtinai išlavintas kaip, iškur ir kada priešą smokt. Bet jei protas bus prastai išbulintus, tai ne pragarinė mašina, mūsų rankose, mums nepagebės.

Rods, V. V. S. pats vardas prisiečių biskelį pakeisti, butent — Vaduot Vilnijai ir Prusijai Sąjungą, arba VVPS.

Tikiu, kad V. V. S. administracija ir visa organizacija rimali sutiks šį užmanymą, susidomės Prusijos likimu ateityje ir tautinio jautrumo skatinami svietui paskelbs — "V. V. S. matydama su kiekviena diena Prusijos lietuvius vis žiauriau persekiojant; uždardant mokslaines; panaikinant žemės vietų, upių, kalnų ir miestų lietuviškus vardus; lietuvių tautos jaunimą po bausme verčiant eit į vokiečių mokslaines ir lietuvius nei gant bei kankinant vien dėl to, kad jie yra lietuviai; kad jie lietuviškai kalba ir mel-džiasi. To viso dėliai, VVPS. pasiima sau už pereigą rūpintis Prusijos lietuvių apšvietai ir tautystės sąmonės pakėlimu Prusijoje, taip lygiai, kaip kad ir Vilnijoje."

Šita užduotis yra labai sunki, bet labai ir svarbi tautiniu atžvilgiu, todėl, viso svieto lietuviams, stokeim VVPS. pagal bon kas kuom išgalimė. Ne-

Darbininkai deda akmenį ant nežinomo kareivio kapo, Arlingtono kapinėse.

Knygų Peržvalga

Mūsų kalendoriai 1932 metams

Teko pamatyti Amerikoje išleistus mus kalendorius šiem metams: tai bolševikų, "Keleivio", "Naujienų" ir "Darbininko". Visi kalendoriai raštiais silpni, be literaturos skonio. Pasiskaityti paprastam skaitytojui dar šiek tiek yra medžiaga gos bolševikų ir "Keleivio" kalendoriuose, o jau "Darbininko" ir "Naujienų", tai tas pats, kas buvo ir pereitę metų kalendoriuose. Nieko naujo ir žingeidaus. Kas met mus amerikiečių lietuvių literaturos medžiaga ir jos dvasia eina silpnyn ir menkyn. Dargi ir kainos nesvietiškos: "Keleivio" kalendorius iš 96 puslapių parduoda 50 centų kopija; Lietuvoje toki kalendoriai parduoda po 1 litą, mus pinigais 10 centų.

Kiti leidiniai. Knygų leidyklų pas mus kaip ir nesiliko. TMD. užnudo, nieko, nedirba, nieko nariams nuteikite. A. B. Štrimaitis mėgino pasidarbuoti, triusė keleta mėnesių, bet atžagareiviai iš fašistuojančio elemento išsiško ir jo spēkas nutraukė. Tylėjimui pasi davė. Ir kaip matyti, kad TMD. atgaivinti nepasiseks. Reikėtų oficialiai likviduoti ir jos turta sunaudoti bent taip, kaip buvo kalbėta pereiname rudenis valdybos suvažiavime Brooklyne.

Bolševikų ALDLD. nors irgi silpninasi, bet dar išesėta išleisti Upton Sinclair'io "Alieju". Veiklas geras ir įdomus tai antras po "Raisto" (išleisto aa. J. Naujoko) tinkamas liaudžiai romanai.

Knygų leidime ir iš dailiosios liteaturos žvilgsniu platinime, reikėtų kreditas suteikti p. Karpavičiui. Nors jo asmuo mūsų tarpe turi dvi kriptis — politinę, kaip redaktorius, ir antrą kaipo rašytojas istorišku novelių ir jų leidėjas, ir pirmoje kryptyje lietuviškuose darbuose pragaistingas, bet antroje naudingas. Jo knygos skaitomos labai atydžiai ir turi pasisekimą liaudyje. "Jurių Merga" išleista pereinuose metuose pagražina kiekvieno asmens knygyną. Šiais metais

laukime agitatorių paraginimo, bet patys organizuokites, tverkit kuopas ir remkit tos organizacijos centrinę administraciją moraliai ir materialiai.

Atminkite broliai ir seserys lietuviai, kad apšvieta, tautinė sąmonė ir vienybė, tai yra mūsų kovos stipriausiu kardū, kuriuom mes galutinai ir ant visados sukrušime priešų galybę ir paliuosuome savo tautą iš po svetimo vergijos jungo ir išvaduosime lietuvių žemes iš po svetimųjų vėliavų!

jau p. Karpavičius skelbia, jog išleisis "Klajuną", irgi istorišką romaną. Be to, dar per reitais metais jis yra išleides keleta scenai pritaikintų veikalėlių kurie matyti turi pasisekimą mūsų parengimuose.

"Naujienos" išleido vėną knygyletę vilniško p. Untulio "Kaip prarastas Vilnius". Leidinys labai žingeidus ir naudingas; tinkamas medžiagai paskaitose, pranešimuose. Be to, "Nauj" dienraštyje yra perleisus Pronskaus vertime (iš vokiečių kalbos) "Velnio Elekvyras" ir dabar spausdinama A. Vaivados vertime "Drakula", bet abu veikalai, matyti, atskirai į knygas nebus leidžiami. O vertėtų išieisti jei ne Amerikoje, tai Lietuvoje, nes tie du veikalai skaitytojų mėgiami ir visose kalbose labai prasiplatine.

Be čia paminėtų veikalų dar yra išleista Brooklyne "Vienybės" p. Vencienės drama "Sudainuota daina" ir Chicagoje "Sandaros" p. Zolpio "Gudri močiutė (kitas sceniškas veikalas p. Zolpio išleistas dar "Dirvos" Clevelande.) Tai apskritai knygų rinkoje 1931 metais tiek mūsų Amerikoje pasidarbuota. Labai mažai.

Anglų kalboje iš mus rašytojų neteko nieko pastebėti. O ką paraše svetimieji (p. Kellogg "Jadvigoje") tai tik negimai ir mums neprielankiai. Lietuviams, kurie vartoja anglų literatūrą, pravarit but perskaiyti Grafo Carlo Sforzo "European Dictatorships" (kaina \$3.) ir Hesell'io Tiltman'o "The Terror in Europe" (kaina \$3.75); nors pirmoje knygoje Lietuva nesuminėta, bet antroje, tai jau be didžiųjų diktaturos valstybių, įdėta ir Lietuva. Brooklyno "Vienybės" suminėdama paskutinį Tiltman'o veikalą pažymėjo baisesnybes diktaturos pasekų Rusijoje, Italijoje, Lenkijoje, Hun garijose, bet toj knygoj surašyta baisesnybės ir Jugoslavijos, Rumunijos ir Lietuvos. Jei tik progos turėsiu, tai plačiau skai tytojams pažymėsiu šiu paskutinių dvejų knygų turinį.

Vinciunas.

Kraziečiai Pasekė Kupiškenus.

Viešpataujant žiaurais Caro priespaudai įsigalėjo Lietuvos dvasiškieji ir monopolizavot ir tai, kas jiems nepriklauso. Pav. veik. kiekvienas Lietuvos kaimas turi savas kapines, kurios priklauso vietos gyventojams. Tačiau, šiandiena, jos yra monopolizuotos per dvasiškieji, ir mirus laisvesniam lietuviui nėra galima paaipalaiduoti šale savo tevėlio ardieuko. Tokio kunigų elgimasi žmonės pradėjo nepakęsti ir pradėjo ieškoti kitokių išeities.

Kupiškėnai pirmieji pasipik

tino tokiu klebonų pasielgimu, ir kad sykį ant visados atskratyti nuo Romos piliečių sauu valiovimo Lietuvoje — pasita-rė tarp savęs Kupiškėnai su-tvėre **Etinės-Kulturos Draugijos** skyrių ir pirmiausiai sau užpereigą pasiėmė įsisteigti Kupiškyje Laisvas kapines. Nutarta ir pradėtas darbas. Jau vieta surasta ir sklypas žemės užpirkta ir rankpinigiai įmokėta. Na ir darbas, supage-lba Amerikos lietuvių, sparci-čiai eina pirmyn. Tą kupiškė-nų gražų ir našų darbą paste-bėję kraziečiai ir jie neatsi-liko; susitverė Etinės — Kul-turas Draugijos skyrius ir šie-met savo metiniam susirinki-mė — štai ka paskelbė per "Lietuvos Zinias":

"Guodžio mėn. 7 d. Liet. Laisvamanių Etinės Kulturos D-jos Kražių skyrius įvyko visuotinas narių susirinkimas. Perrinkta valdyba ir išrinkta revizijos komisija, išnešta vyriausybei rezoliucija, kurioje tarp kitko nutarta:

- 1) Prašyti valdžios sutvarkyti kuo veikliausiai civilinę metrikaciją.
- 2) Laisvamanių vaikų mokykloje paliuosuoti nuo kapečių pamokų, nes bažnyčios dogmos mums nereikalingos.
- 3) Mūsų vaikams duoti nuodugną moralybės pamokymą, palyginamosios religijos mokslų ir plėtoties (evolucijos) dėsnų pagilinimą, nes mokykla privalo buti mokslo, o ne dogmų namais.
- 4) Suvaldyti kunigijos išsi-

šokimus, atšaukiant konkorda-tą su Roma, atskiriant bažny-čiai nuo valstybės, bažnyčių žemes išdalinant atsitarnavu-siems kariams ir šiap beže-miams, ir nutraukiant kuni-gams algas mokėti iš valdžios išdo.

5) Sustabdyti vienuolių plitimą Lietuvoj, ir neleisti užra-šus daryti bažnyčioms pin-gais, žemėms ir namais — be valdžios patvirtinimo.

6) Neteikti jokių privilegijų kunigams valstybėje, o palaikyti visų piliečių lygybę prieš šalies įstatymus.

Susirinkimas vienbalsiai nu-tarė steigti Kražių apielinkė-šio skyriaus kapines, ir tam tikslui steigiamas "Kapinių fon-das", taipogi nutarta įsteigti d-jos knygynėli".

Valio Kraziečiai! Pravartu susidometi visiems Amerikos lietuviams ir iš pe-ties ir nuo širdies padėti ir pa-remti pinigiskai.

Iki šiol Etinės Kulturos Dr-jos skyriui yra pasiūsta pagel-ba steigimui Laisvų Kapų \$34.75. Žinoma toji suma toli gražų nepakankama. Bet ne-abejėjom, kad geros valios lie-tuviai ir toliaus parems savo dolerių kada už žemę sudereta suma nebus pilnai užpake-ta.

Tad meldžiū paskirtą auką nevilkinant priduoti sekančiu adresu:

Dr A. L' Graičiūnas --
3310 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Prisimink Žaliasias Pievas

Pasakyk, kas vakar naktį Nuo dangaus žvaigždės sijoj [jo?

Pasakyk, kas vakar naktį Tavo rutų skinti jojo?

Prisimink Žaliasias pievas, Kur mūs akys susitiko...

Prisimink, kai margi paukš-čiai [čiai

Išbaudyti gojūj klykė...

Kai tarei:—Myliu, brangiau-[sis! —

Žemėj vasara žaliavo. Ant kiemelio žila liepa Tiktai mums dainas dainavo.

O dabar jau margi paukščiai, Man dainelių nebegieda. Praeitin širdis išklydus, Atsibaščius naktčiai klieda,

Ak, mažyte, tavo akys, Man brangesnės užu auksą!... Kam sakei kitam berneliui: —Vakare tavęš aš lausiu!—

Dar sugrįžk, sugrįžk, mažyte, Kol širdis jauna liepsnoja,— Tave žvaigždėmis papuošiu, Kaip toj pasakoj dainelē!...

Spalių 18 d. Vendziogalos valsč. Kačergių km. vyrai va-karuškoe išdaužė namo langus ir sunkiai sužalojo buvusį vy-karuškose pil. Leonavičių Vy-tautą, 21 metų amžiaus. Leo-navičius padėtas Kėdainių apskr. ligininėn gydyti.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitu-cijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsini-mus, knygutes, progra-mus, pranešimus bei pak-vietimus (i n v i t a t i o n c a r d s) ir kitus spaus-dinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš ki-tų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street,
Telephone Calumet 3277

Chicago, Ill.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

NEW YORK CITY

Nepriklausomybės diena

Mes butime ramesni dėl ateities, jei gautume patirti, kad nepriklausomybės idėja yra virtusi bendra tautos brangenybe.

Lietuvos nepriklausomybės diena kiekvienam lietuviiui privalo būti brangi; ta diena, Vasario 16, 1918 m., nustebinė visą pasaulį, kuomet Lietuva per savo Tarybą pasiskelbė savo nepriklausomybę kitoms tautoms, ir nuo tos dienos Lietuva pradėjo savarankiškai tvarkyti savo šalį, be svetimų tautų įsikišimo į Lietuvos valdomosios būdą.

Tauta džiaugėsi išsiliosavęsi iš po svetimo jungo, delto, kaip Lietuvoje, taip ir visose kitose šalyse, kur tik randasi burys lietuvių, sulaukus tos šventės, Vasario 16 dienos lietuviškai rengia paminėjimus, ar tai vienokiu ar kitokiu būdu atžymi tą brangią šventę, prisimena sau tuos laimėjimus.

Amerikoje gyvena trečdalis lietuvių tautos sūnų ir dukterų. Per šiuos pastaruosius tryliką metų rengė paminėjimus įvairiose kolonijose, taip kaip kas mokėjo; didesniuose miestuose, įvairių politinių partijų, ir įvairių srovių vadai niekaip negalėdavo susieji į vienybę ir rengdavo kas sau tokius apvaikšciojimus atskiros grupės. Retai kur buvo vieningumo, o tas suvis neprivalo būti; tos dienos sukaktuviu minėjimas privalo būti supras tas visiems vienodai, ir aš drįstu pranasauti, kad artimoje ateityje lietuvių Amerikoje supras tą reikalą ir kiekvienoje kolonijoje bus minima ta šventė visų kruvon susiburus.

Siemet kilo gera mintis Brooklyno kultūrinės organizacijos Operetės Draugijos vadams sukviesti didžiojo New Yorko ir Brooklyno ir apielinkės draugijų ir kuopų atstovų susirinkimą ir bendrai pasitarus surengti grandiozišką Lietuvos keturiolikos metų nepriklauomybės paminėjimą. Lietuvos nepriklauomybės šventės minėjimas turi vieną aiškų tikslą, ir yra kas kalbėti, džiaugtis ir didžiūotis. Be jokių politikavimų, tatau ir yra vieta kiekvienam lietuviiui imti dalyvumą. Galima surengti tokį programą, kuris patenkins visus ir nepakliudys atskirų grupių, nei asmenų interesus.

Operetės Draugija, kaipo meno ir dailės organizacija, niekuomet neekliudė jokių partijų, ir kaipo tokiai kaip tik ir geriausia buvo paimti iniciatyvą šiame prakilniame darbe ir kiekvienos draugijos ir kuopos veikėjų ir pavienių lietuvių yra šventa pareiga prisidėti prie šio sumanymo ir paremti Operetės Draugijos darbą. Kuomi galima tas darbas paremti? Tai turėti omenyje, kad tą dieną niekur kitur nepraleisti savo liuosąjį vakarą, bet nueiti į rengiamą Lietuvos Nepriklauomybės apvaikšciojimą, keturiolikos metų sukaktuvijų šventės.

Operetės Draugija patieks didžiausią ir gražiausią dalį programo — pastatys originalę operetę "Isėivis". Bus kviečiami valstybės atstovai su trumpa tam atitinkama prakalba. Atsilankiusieji netik kad įsigysite daugiau žinių

apie Lietuvos pasiliuosavimą ir simetinės svetimų vergijos, bet gausite pasiklausyti žavėjančios muzikos ir gražių dainų.

Kitų kolonijų lietuviai turėtų paimti pavyzdį iš mūsų Operetės Draugijos dedamų pastangų ir vieningai visur suaruoti Vasario 16-ą, Lietuvos Nepriklauomybės minėjimą.

A. B. Strimaitis

BRIDGEPORT, CONN.

P. Daniušio atsilankymas

Sausio 12 dieną įvyko metinis A. L. T. Sandaros 15 kp. susirinkimas. Atsilankė visi nariai. Aptarus kuopos reikalus, valdyba išrinkta ta pati, tik pasikeitė užrašų raštininkas.

Pirm. likos P. Remeika, pagalb. M. Bakunas, fin. rašt. A. Sapiega, protokolų rašt. B. Vedeikis; išdiniuku J. Dulbis. Potam nutarta suloš koki veikalą ir tam darbu išrinkta komisija P. K. ir V. S. Kaip girdėti tai rengiamąsi pastatyti didelį veikalą "Brolžudys".

P. Daniušiu atsilankius į mūsų kuopą, įvyko linksmus pasikalbėjimai. Jo kalba buvo patenkinti visi sandariečiai. Kurie išgalėjo, tuoju įsirašė į rėmėjų knyga, nors dabar laikai gana sunkūs. Bet sandariečiai neatsakė prisidėti ir abelnai, p. Daniušis visur buvo maloniai sutiktas; visur randa pritarimo.

Per porą dienų aplankė nekurias vietas. Buvom nvykę pas p. Vaitkūnus, kurie maloniai priėmė ir įrašė savo vardą į knygą. Sausio 18 d. p. Daniušį palydėjom į Waterbury pas jo seserį ir švogerį — Valeckus, labai malonus žmonės. Čia persiskyrėm ir aš grįžau Bridgeportan.

A. L. T. Sandaros 15 kp. rengiamas apvaikšciojimas.

...Ši kuopa rengiasi pasitikti Vasario 16 d. Lietuvos nepriklauomybės šventę ir kviečia prisidėti visas draugystes. ...Prizadėjo atvykti p. Daniušis ir pasakyt prakalbą. Turiau pasakyt, kad p. Daniušis yra geras lietuvis, daug pasidarbavęs del Lietuvos labo. Nors dabartiniai laikai yra sunkūs, bet visgi dirbam del Lietuvos ir mūsų organizacijos gerovės. ALT. Sandaros 15 kp. pasizadėjo ateity geriau remti centrą, kad darbas but pasekmingesnis.

P. Remeika.

PITTSBURGH, PA.

Klaidingai supranta mokyklas.

Aš patėmyjau Sandaros 4 num. š. m. korespondencijose iš Pittsburgh, kur rašoma apie baigimą aukštesnių mokyklų, todėl aš čia paaiškysiu kiek ima laiko pabaigt aukštesnę mokyklą. Gal kitos valstijos turi kitokius patvarkymus, bet Penn. tai sekanti: Vaikas ar mergaitė neatbūtinai turi lankyti pradinę mokyklą 6 metus (6 grades); ją pabaigus galima eit dirbt arba ženyti, jei metuose. Bet to užbaigus, jie yra baudžiami nors butį ir apsivedę. Pabaigus pradinę mokyklą (8 grades) galima įstot į amato mokyklą, kaip vadina, Trade School, arba Business High ir ten dū metu ejes jaunikaitis ar panelė gali gaut darba

ir mokyti savo amato: knygvedystės arba kokio kito amato. Bet norint mokyti ant ko aukštesnio: daktaro arba mokytojaus, turi užbaigt pradinę mokyklą (6 grades), 6 metus, turi eit į vidurinę mokyklą, kaip čia vadina "High School" ir 4 metus universitetą. Tada mokinsys ar mokinė gauna laipsnį B. S. (Bachelor of Sciences).

Bet jei nori but medicinos daktaras arba advokatas, tai be aukščiau minėtų metų mokslo, dar tris metus turi mokyti. Todėl nėra galimybes nė vienam jaunuoliui aukštesni mokslą užbaigt turint 19 m., nes kaip aukščiau minėjau, pradinę mokyklą pabaigus, dar 10 metų turi eit mokslą, kol busi užbaigęs aukštesnę mokyklą. Pav. prie Lietuvos Studentų Klubu negali prigulėti, kuris nebus pabaigęs pradinės mokyklos ir 6 metus vidurinės mokyklos. Ir tik kada studentė ar studentas yra jau pabaigęs 12 metų mokslo ir dar eina toliau, dienomis ar vakarais, jis gali prigulėti prie mūsų klubo.

Taigi aukštesnę mokyklą pabaigt nėra taip lengva; todėl ir nereikia stebėtis, kad turi eit į mokyklą iki 24 ar 25 metų, nes ima 16 metų užbaigt. Zinoma, pirmus 6 metus gali paskubint, bet vėliau jau to padaryti negali, nes mokyklų patvarkymas to neleidžia. Ir dar kas metai vis sunkina, kad but sunkiau pabaigt aukštesnį mokslą ir biednesniems tas labai sunku padaryti.

—Studentas.

palių 13 d. Nedzingės vals. Meškučių kaimo gyveitoja Genefa Remeikaitė, 17 metų amžiaus, skalbdama skalbinius, įpuolė į upelį ir prigirė.

NEW BRITAIN, CONN.

Jau ruošiamasi Lietuvos Nepriklauomybės šventei.

Sausio 10 d. Lietuvių Salėj įvyko visų draugijų bei kuopų atstovų bendras susirinkimas. Susirinkimą atidarė P. P. Pilipauskas. Paaiškinta koki tikslu šis susirinkimas suauktas, tai yra ruošis bendrai paminėti vasario 16 d. Lietuvos nepriklauomybės sukaktuves. Kaip visuomet buvo daroma tą turime atlikti ir šiais metais. Pagaliau buvo renkam valdyba vesti šiam susirinkimui. Išrinkta pirm. V. Vitukinas, vicepirm. A. Mičiūnas rašt. Pulė Janosiūniūtė, rašt. pad. St. Matulytė. Išd. ponia M. Miežliaiškienė. Vardošauky pasirodė, kad atstovauja 17 draugijų bei kuopų prisiusdamos po du atstovu.

Toliau buvo kalbama, kaip rengtis tai metinei šventei Lietuvos nepriklauomybę paminėti.

Kviečia Liet. Atst. B. K. Balutį.

Nežiurint, kad šie metai gana sunkūs, tačiau vistik reikia rengtis, kaip ir kitais metais buvo atlikta, nutarta kreiptis į Lietuvos atstovybę, Washington, D. C., gauti Lietuvos atstovų Balutį ar jo sekr. Bagdoną, kuris jų galės dalyvausti. Taip pat nutarta pakviesti šv. Andriejaus parapijos kleboną Vaškelių ir miesto teisėją M. D. Saxe, visus vietinius profesionalus, taip daktarus, taip ir advokatus ir vietinius choros: L. N. "Varpo" chorą vad. P. Bružiausko ir šv. Andriejaus parapijos Cicilijos chorą vad. varg. J. Alšausko.

Kadangi vas. 16 d. bus an-

tradienį, tai paminėjimas tapo nukeltas sekmadieniui, vas. 21 d. 2 val po pietų, Lietuvių salėj, 354 Park Street.

PAIEŠKOJIMAS

15 Park Row
New York City

Muckienė-Jacevičiūtė, Adėlė, su 8 metų dukterim Brone, seniau gyvenusi 107 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y., kilusi iš Padauguvio km., Vilkijos v., Kauno apskr. Dabar gyvenanti Chicago, Ill.

Lukaševičius, Julius, seniau gyvenęs 100 Johnson St., Bridgeport, Conn.

Bilevičius, Mikas, kilęs iš Rygos, Amerikon atvykęs prieš karą.

Filipavičienė-Savickaitė, Stefanija, Amerikon atvykusi 1912 m. ir gyvenusi Glens Falls mieste, neva mirusi apie 1925 m. Elizabeth, N. J., palikdama sūnų Richardą ir vyrą Praną. Reikalingos tikros žinios.

Jurkonienė-Ramahauskaitė, Palmira, 1927 metais gyvensi Livingston, Ill.

Jankevičius, Antanas, kilęs iš Paistriečių km., Pumpėnų v., panažėžio apskr., apie 47 m. amžiaus, gyvenęs Cleveland O. ir Pittsburgh, Pa.

Busilas, Juozas, kilęs iš Maišymų km., Rudaminos v., Seinų apskr., seniau gyvensi DuBois, Pa., vėliau apsigyvenęs Mahanoj City, Pa.

Šakalinis, Edvardas, kilęs iš Suginėčių km., Kuktiškių v., Utėnos apskr., dirbes N. Weymouth, Mass. ir prieš 10 m. išvykęs į Waterbury, Conn. pas seserį Oną Gekienę.

Velykis, Adomas, gyvenęs Long Island, N. Y.

Skaitykite SANDARA

"SANDARA" tai veidrodis Amerikos lietuvių gyvenimo, tai vienatinis demokratiškas, tautiškas, liberališkas laikraštis. "Sandarą" leidžia jau per 17 metų Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri daug prisidėjo prie Amerikos lietuvių geresnio gyvenimo, taipgi daug prisidėjo ir prie Lietuvos Nepriklauomybės iškovojoimo.

"SANDARoje" rašo ir bendradarbiauja geriausios Amerikos lietuvių jėgos, taipgi turį korespondentų ir rašytojų iš Lietuvos, Vokietijos, Francijos, Pietų Amerikos respublikų ir k. Jei dar neskaitote "SANDAROS," tai išsirašykite ir apturėję kas savaitę džiaugsitės su jos žiniomis, pranešimais, visais straipsniais ir tt.

"SANDARA" kainuoja metams tik \$2.00. Idėkite į laišką du doleriu, užrašykite "Sandaros" adresą ir nunesę į paštą užregistruokite. Jeigu turite Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai nukirpkite kuponą už 1930 m., arba už 1931 metus ir atsiųskite "Sandarai," tai gausite "Sandarą" per metus ir dar priedo už 50c. knygų. O jei prisiusite Penkis dolerius pinigais arba kuponais, tai "Sandarą" gausite per tris (3) metus. Į Lietuvą "Sandarą" metams \$3.00.

Visada rašykite šiuo adresu:

"Sandara"

3236 South Halsted Street,

Chicago,

Gans, Moritz, gimęs 1878 m. sausio 24 d. Seredžiuje, Kauno apskr., dirbes Karaliaučiuje ir 1914 m. išvykęs Amerikon.

Ivanauskas, Juozas, seniau gyvenęs 2560 Pitkin Ave., Brooklyn, N. Y., kilęs iš Paežerio km., Skaudvilės v., Tauragės apskr., turis brolių Antaną.

Rupšys, Jonas, iš Oškienų km., Kuršėnų valšč., Šiaulių apskr., seniau gyvenęs Calle Cuba No. 87, Habana, Cuba.

Jurkšaitis, Jurgis, gyvenęs Bostone ir Naugatuck, Conn. Ieško tėvai.

Vaitekunas, Jonas, gimęs 1874 m. Norkunų km., Meškuičių v., Šiaulių apskr., Amerikon išvykęs prieš karą, tėvų vardai Antanas ir Agota Jurgaitytė.

Valaitis-Walitus, Petras, Amerikon atvykęs 1905 m. ir gyvenęs San. Francisco, Cal., turis seserį Agotą.

Vaišvila, Jonas, pastaruoji metu gyvenęs 1541 So. Front St., Philadelphia, Pa.

Vaičys-Vaičius, Petras, kilęs iš Spandotų km. Sidlavos v., Raseinių apskr., Amerikon atvykęs apie 1910 m., turis seserį Marijoną.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji malonėkite atsiliepti į

Consulate General of Lithuania
15 Park Row,
New York, N. Y.

Garsinkitės "SANDARoje"

Nauji Kalendoriai 1932 METAMS

Klauskite katalogo, iš kurio pasirinksite visokių JONAS KERDIEJUS
663 Fourth St., S. Boston, Mass.

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakortę

AGENTURA

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) \$177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką \$150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo takų \$5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių takų \$3.00

Šis nupiginimas tėsīs nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpjūčio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lietuvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, visas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarnavimus suteikiame laisvais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency

3236 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

K. ŠIDLAUSKO APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Geverykų Krautuvė

90 MILLBURY ST. Worcester, Mass. Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atsirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prineamos kainos.

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace. 120 Marine Road, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4581 PETER BROTHERS COAL WOOD & LUMBER Geras Patarnavimas 161 WASHINGTON STREET WORCESTER, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ Už pilną pagrabą galima apėsti su \$80 ir aukščiau už didėšius. O už vaikus nuo \$20 ir aukščiau Patarnauja gračiai ir pigiai. OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS: 250 Broadway So. Boston, Mass. Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

Dr. Striklio Kalba pasakyta per Radio

Antradienį, sausio 26 dieną.

Gerbiama nemotoma publika! Apart apendicitis, tulžies akmenys yra antra vidurių liga, kurią tankiausiai chirurgams tenka matyti. Dvidešimts nušimčių visų moterų, ir keturi nušimčiai visų vyrų ją turi. Ji yra pavojinga ir už tai yra svarbu apie ją kalbėti.

Tulžies akmenys randasi tulžies pūsleje, tulžies kepenų ir vidurkepenų kanalėliuose ir tankiausiai pas tas moteris, kurios yra riebios ir kurios turi keturiasdešimt arba ir daugiau metų amžiaus.

Priežastis akmenų atsiradimo yra įvairios rūšies mikroorganizmai vadinami "Bacillus Coli", Bacillus Typhosus ir Streptococci, kurie pagimdė uždegimą pūslės sienų ir padaro chemišką permainą pačios tulžies, kurios dalys sutirštėja, pavirsta į smėlį ir ant galo į akmenis, vidury kurių tankiai randasi numirusių bakterijų. Todėl ir sakoma, kad tulžies akmenys reiškia paminklus ant kapinių mirusių mikrobu — "Gall stones are tombstones of the dead bacteria."

Pirmas apsiėmimas tos ligos yra lengvas spaudimas po krūtine, pilvo duobutėje, kuris pranyksta ligoniui atsirugus arba nusivėmus ir skausmas, ir jaučiamas skausmas nugaroje ir dešiniame petyje.

Sunkesni gi simptomai apsiėmiskia kada akmuo įeina į tulžies kanalėlį ir ligonis staugia pajunta aštru lyg peiliu durianti skausmą po šonkauliu, dešinėje pusėje. Tas skausmas yra jaučiamas nugaroje ir dešiniame petyje; jis yra nepakenciamas ir stovi apie dvyliką valandų, jeigu nėra prašalinamas su incirkimu tam tikrų vaistų. Skausmų pa gautas ligonis negali gerai kvė puoti, jį išpila prakaitas, suima drebulys, pulsas nusilpnėja ir ligonis atrodo ir jaučiasi labai sergančiu. Ties apsi reiškimai atsikartoja kartas nuo karto, pakol ligonis nepa siduođa chirurgijos globai arba numiršta nuo pratrūkimo tulžies pūslės arba nuo kankinimo pačios ligos.

Symptomai tos ligos yra pa našus simptomams (1) akmenio inkstuose; (2) uždegimo pilvelio; (3) mažos žarnos arba skilvio opos — vadinamas "ulcer"; (4) iš vietos išjudinuso inksto; (5) apendicitių ir kitų tam panašių ligų, kurios yra atskiriamos tik per tam tikrus smulkesnius skirtumus ir X spindulių pagalbos apreiškimus.

Gydymas gi tos ligos yra ne nepasekmingas, nes lig šiol dar joks gydytojas nėra atradęs vaistų, kuriais galėtų ak-

menis išstarpinti arba išvaryti, išskiriant šarlatanus, kurie viską išgydo, apart savo sąžinės ir melo.

Atėmimas skausmo su Morphina-Atropina, ir vartojimu karštų kompresų, yra laikinai naudingas ir ankstus chirurgijos veikimas, pirm negu pagenda kepenys, pankreas, širdis, nervų sistema ir kitos kūno dalys, yra pasekmingas.

Už suteikimą šios progos kalbėti, ačiuoju p-nui Krukui ir Peoples Furniture Kompanijai nuo Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos ir velinu jums labai vakarą.

Reikalauja, Rad Dr. M. Viniko Vardas Butu Baliote.

Pilietybės klausimas išrištą ir negali sudaryti kliučiu.

Kadangi tam tikri asmenys ir grupės bando užstoti kelią Dr. M. Vinikui laimėti rinkimuose į sekretoriaus vietą, tai grupė Chicago SLA. veikėjų viešai pareiškė protestą prieš tokias nesuprantamas ir nepateisinamas intrigas.

Dr. M. Viniko pilietybės klausimas jau išrištą. Galutinai piličio popieriai jam bus įteikti dar prieš šiuos SLA. rinkimus. Tą užtikrina federatis teismas. Kuom gi pamatuojant statomos kliutys Dr Viniko kandidatūrai? Jis yra tinkamiausias asmuo sekretoriaus vietai ir jis bus išrinktas didžiuma narių. Kaikurių politikierių vartojamos priemonės parodo tik jų nepaisymą organizacijos gerovės ir perdidelį užsispyrimą pravesti savo kenksmingus "skymus".

Po šitokia rezolucija yra pasirašę:

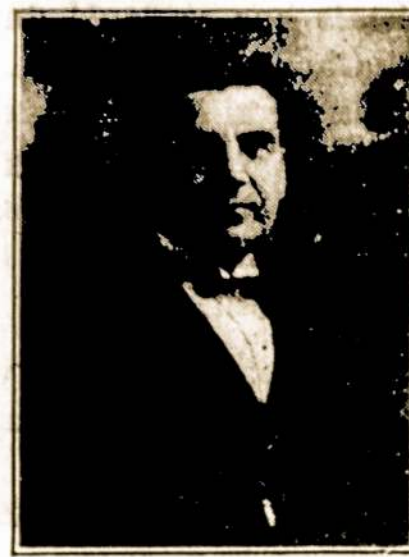
- St. Grisius
- J. S. Vitkus
- P. Šarkaitė
- K. Vilkevičius
- A. J. Zalatoris
- P. Gribienė
- K. Varnis
- F. Platkauskas
- B. Janulis
- J. Bitė
- J. Povilaitis
- J. Gribas
- R. Platkauskienė
- Ad. Micevičius
- D. Pivaronas
- K. Katkevičienė
- A. Bučinskienė
- P. Juozapavičius
- M. Vaidyla.

Viršminėti asmenys buvo konferencijos dalyviai, kuri įvyko sekmadienį, sausio 24 d., Sandaros svet. Rezolucija tapo priimta vienbalsiai.

Pasikorė Pilietis

Spalių 4 d. Linkuvos valsč. Girbutkių km. pasikorė Kazys Dunauškas 25 metų amžiaus.

UNIVERSAL STATE BANK TVIRTAI STOVI

J. J. Elias, Prezidentas

Kuomet daugelis didžiųjų bankų uždarė duris — lietuviu vedama, Universal State Bankas stovi stiprus kaip uola.

Siame numeryje telpas oficialis pranešimas apie Universal State Banko finansinį stojimą, parodo, kad nežiurint šios depresijos žiaurumų, šitas bankas yra taip stiprus, kaip jis buvo geriausiais laikais.

Tai yra džiuginantis reiškinys, nes nėra didesnio apsvylimo ir širdgelo, kaip prarasti viso amžiaus sutauptus skatikus, ir nėra didesnio ramumo, kaip žinojimas, kad tavo pinigai yra saugioj vietoj.

Garbė lietuviams, kad jie turi tokį gabų ir sumanų bankininką savo tautiečio J. J. Elias-Elijošiaus asmeny, kuris savo atsargumu ir biznio supratimu — pastatė šį banką ant tvirtiausių ir saugiausių pamatų. Tas pareiškimas šiame puslap. parodo kad: Nors audros užia aplink mus, mus

bankas nepražus.

—koresp. V.

PRALEISTOS AUKAVUSIŲ PAVARDĖS.

Pereitam "Sandaros" nam. buvo suminėti ne visi vardai ty Chicago lietuvių, kurie prisidėjo savo aukomis prie bedarbių bazaro.

Tai gi dabar dar tenka pridėti šiuos:

- Dr. S. Naikelj,
  - Mrs. J. Kelly,
  - A. Peškaind
- Atsiprašome už praleidimą. J. Gulbinienė. K-jos pirm.

POLITIKOS KLIUBAS RENGIA LINKSMĄ BALIŲ.

Programą išpildys p-nia Dundulienė su savo artistų trupe, suvadindama "Netikėtas Sugrįžimas".

Bridgeporto Lietuvių Politikos ir Pašalpos klyubas rengia pramoğų vakarą su persatymu, vasario 6-tą dieną, Chicago Lietuvos Auditorijoje, 3133 So. Halsted St.

Dundulienės artitų grupė vaidins labai juokingą komediją "Netikėtas Sugrįžimas", jos pačios parašytas. O kiek ten triukšmo, kiek keistų atsitikimų! Pati išvažiuoja pas brolių į svečius, vyras palikęs namuose pasikviečia merginas — aktorkas. Pati randa brolių sergantį rauplėmis, negal su broliu pasimatyti ir staiga sugrįžta atgal. Namuose užklum pa vyrą beuliojant — ašaros,

šaudymasis, viešnių išgastis, dovanų sumaninymas, vyro pyktis, tarno kaltinimas ir vėl giedra po audros ir bučkiai; ir vėl sataika namuose. Ir šitas viskas, kartais žiaurus, kartais malonus atsitikimas bus Lietuvos Auditorijoje. Tai gi kurie norite linksmai laiką praleisti ir iki socialiai prisijuokti, ateikite pamatyti.

—Marė.

Sudėgė visko prikraitas namas

Spalių 13 d Raseinių mieste, Ugniagesių g. 24 nr., sudėgė Edvarde Radavičiaus medinis gyvenamas namas, tvartas, malkinė, daržinė, nekultų javų 30 vežimų, šieno 20 vežimų ir malkų 1,5 sieksnio. Nuostolių padaryta 18.200 litų.

TROTZKIS TURĖS BUTI ISTREMIME DAR DU METUS

Berlynas. Telegrafo žiniomis iš Kauno sužinota, kad komunistų partijos politinis biuras nusprendė laikyti buvusį Sovietų Rusijos karuomenės ministrį istrėmimo dar du metus. Dabartiniu laiku jie yra Turkoje.

Jogoslavijos Karalius Atidaris Parlamentą

Belgradas. Jugoslavijos karalius Aleksandras atidarė parlamentą pasakydamas savo prakalbą. Tai yra pirmutinis Jugoslavijos parlamentas jos gyvenimo istorijoje.

Pasisavino Amerikos lietuvių dolerius

Mus informuoja, kad pil. Kristupas Puodžius, surinkęs iš Amerikos lietuvių kelias dešimtis dolerių aukų Lietuvai (bene šaulių s-gai?) ir tuos pinigus neįteikė kam jie buvo skirti. Tuo reikalu kriminalinė policija veda tardymą.

Tas pats pil. K. Puodžius, kartu su pil. Kaziu Matulaičiu, Kaune turi švedų — Amerikos laivų generalinę atstovybę, kurią atstovauja biure "Susisiekimas" Jis (p. Puodžius) esąs seniau apgavęs vieną Amerikos lietuvių, bene ant 1.400 dolerių. Dėl to esanti iškelta byla pas valstijos gyvenimo istorijoje.

Statement of Condition of The

Universal State Bank

At the Close of Business Dec. 31, 1931

ASSETS		LIABILITEIS	
Loans	\$661,706.49	Capital Stock	\$200,000.00
Accrued Interest	24,672.95	Surplus	250,000.00
U. S. Government and other Bonds	787,789.33	Undivided Profits	41,930.57
Banking House	123,054.47	Reserves	95,721.92
Furniture and Fixtures	11,475.50	Unearned Interest	837.27
Cash on hand and due from Banks	98,695.13	Bills Payable	150,000.00
Other Resources	111,693.10	Deposits	1,080,597.21
	\$1,819,086.97		\$1,080,086.97

VALDYBA

JOSEPH J. ELIAS ————— President
 JOHN ZAGAR ————— Vice President
 JAMES P. DOODY ————— Vice President
 FELIX LUKASZEWSKI ————— Vice President
 WM. M. ANTONISEN — Executive Vice President
 GEORGE A. SUKYS ————— Cashier
 A. C. BUNIS ————— Chief Clerk

DIREKTORIAI

WM. M. ANTONISEN
 OTTO H. BEUTLER
 JAMES P. DOODY
 JOSEPH J. ELIAS
 KASIMIR P. GUGIS

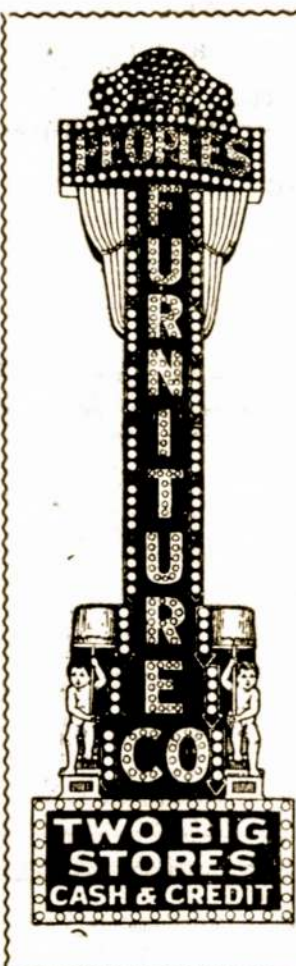
A. KAMENJARIN
 JACOB LEVIN
 FELIX LUKASZEWSKI
 F. M. STRESENREUTER
 JOHN W. ZACHAREWICZ
 JOHN ZAGAR

Peoples Furniture Co.

YRA
 Didžiausios
 Saugiausios
 Patogiausios
 Ekonomišiausios
 Lietuvių Krautuvės.

Išigyti Visokius Namų
 Reikmenis

RADIO, PIANUS,
 RAKANDUS, PEČIUS,
 KAURUS, PLOVYKLAS,
 ŠALDYTUVUS Ir tt.

Užlaiko ir operuoja nuosavą rakandų dirbtuvę. Pildo specialius užsakymus naujų rakandų ir taiso senus. Darbas gvarantuotas; patenkinimas užtikrintas.

LENGVUS ISMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Džiaugiasi visi, kurie tik lanko šias Krautuves.

4177-83 Archer Ave.   2536-40 W. 63 St.
 Cor. Richmond St.   Cor. Maplewood Ave.
 TEL. LAFAYETTE 3171   HEMLOCK 8400
 CHICAGO, IL.

BIRUTE

STATO SCENOJE

'BIRUTE'

Sekmadienį, Sausio 31, 1932 m.

LIET. AUDITORIJOJ

Pradžia 8:00 val. vak.

Kviečia - BIRUTĖ

Chicagoje

Dr. C. K. Kiauga

Amerikos Lietuvių Daktarų Dr.-jos išdininkas.

Gimęs Lietuvoje, pradini mokslą ėjo Rygoje. 1907 metais atvyko Amerikon. Čia dirbo dienomis dirbtuvėj, vakarais lankė mokyklą. Sutaupęs šiek tiek skatiko ir broliui Romualdai pagelbstint įstojo Val paraíso Universitetan ir be pertraukos 5 metus mokinosi Pasiekęs pilnai patenkinančių mokslo kreditų, įstojo Northwestern University — Dentisterijos skyriun. Laimingai užbaigęs su mokslo laipsniu D.D.S. (Doctor of Dental Surgery), atidarė ofisą kur jau 11 metus kaip praktikuoja. Praktikos laikotarpis yra pažėmus du kur su Post Graduate: a) Full Dentures; b) Orthodontia. Karjeras lietuvis, uolus rėmėjas lietuvių kultūrinę, apsvietos ir labdarybės įstaigų. Ypač „Birutės“, dainos ir dramos draugijos yra didelės rėmėjas. Budams pats muzikas ir dainininkas, su visa širdžia yra atsidavęs „Birutės“ tobulinimui. Tokių profesionalų, kurie tiek pažestų savo brangaus laiko visuomenės darbams, yra didelė retinybė. Dr. Kiauga niekad nėra pavargęs po savo dienos darbo, kuomet yra „Birutės“ repetitcijos. Gal but, delto jis ir susilaukia didelės visuomenės paramos savo profesijoje — to jis pilnai vertas. Kas yra „Birutė“ Chicagoje lietuviams ir kokią reikšmę turi ant visos Amerikos lietuvių išeivijos, tai amerikiečiai lietuviai gerai žino. Narys Am. Liet. Dakt. Dr.-jos ir ligametis jos išdininkas; narys Amer. Dental Association ir tt.

Dr. Strikolis Paskirtas Profesoriauti Loyola Universitetan.

Gera žinoma Chicagoje lietuviams Dr. M. T. Strikolis, kuris yra parašęs daug įvairių straipsnių medicinos srityje, dabar tapo pakviestas profesoriauti.

ty, dabar tapo pakviestas profesoriauti. Jis gavo tokį oficiališką prašymą: Loyola University School of Medicine, 706 So. Lincoln St., Chicago, Illinois, January 22, 1932. „Doctor Michael T. Strikol, 4645 So. Ashland Ave., Chicago, Illinois. My Dear Doctor Strikol: I am very happy to inform you that at a meeting of the Committee on Faculty appointments, held on January 14, 1932, you were appointed to the position of Clinical Assistant in the Department of Surgery. I am glad to inform you that the term of your appointment is for a period of one year. I am very happy to welcome you into the school, and extend to you every good wish for success in your work. Sincerely Yours, L. D. Moorhead, M. D. Dean.

Senam Veikėjui Mišeiškai Iteikta \$20; Kelias Kitų Taipgi Sušelpa.

Likęs nuo bazaro bedarbiams pelnas suvargusių šeimininkų. Pastangomis ALT. Sandaros 25 kp. tapo surengtas paskelbtas bazaras bedarbiams. Bazaras tęsė porą dienų. Iš surinktų pinigų pirmutinė pašalpa sumoje 20 dolerių buvo išmokėta žinomam darbuotojui V. Mišeiškai, kuris dėl senatvės ir blogų laikų atsidūrė labai sunkioj padėty. Pašalpa skirta ir keliatai kitų šeimynų, kurių vardai bus paskelbti vėliau. Apie pabaigą Vasario mėnesio rengiama buanco party bedarbių naudai. Komisiją sudaro p. J. Gulbinienė, p. M. Zolpienė, p. M. Aleksuniūnė ir p. Al. Micevičius.

Lietuvių Radio Programo Pasiklausius.

Praeito antradienio vakare vėl buvo malonu pasilikti savo namuose ir pasiklausyti gražaus ir girtino lietuvių radio programo, kurį leido lietuvių įstaiga, butent Peoples Furni-

ture Kompanija, iš stoties WGES, nuo 7 iki 8 val. vakare. Šis programas buvo labai įvairus ir turtingas, nes jo surengime prisidėjo ir nekurie klausytojai, pateikdami savo pageidavimus, kokios dainos ar muzika yra malniausia jė pasiklausyti.

Birutės Opera Statoma Šiam Sekmadieny, Lietuvių Auditorijoje.

Nors programos susidėjo iš rekordų, bet visi buvo rinktiniai ir perstatė aukštesnio laipsnio mūsų dainas, įdainuotas per žymius mūsų dainininkus, kaip tai J. Babravičius, K. Petrauskas, Januškaitė-Zauniene, K. Menkelūniūtė, K. Kraučius, Olšauskas ir kiti. Prie to buvo įdomi kalba apie sveikatą, kuria pasakė Dr. M. T. Strikolis. Juokdarys „Calis Kepurė“ pakrėtė daug skanių juokų. Prie to buvo pareikšta daug naudingų patarimų. Tuomi programos ir baigėsi palikdamas įdomius išpuodžius jo klausytojams.

SLA. Prez. St. Gegužis Žada Sustoti Chicagoj

Grižta iš angliakasių konferencijos Indianapoly. Trumpam laikui Chicagoj sustos p. St. Gegužis, SLA. prezidentas. Jis užsuks čia grįždamas iš angliakasių konferencijos.

Kadangi p. Gegužio atvykimas yra pripuolamas ir viešėjimas labai trumpas, gal tik šeštadienio vakare, tai vietiniai SLA. veikėjai vargiai ar suspės platesnį priėmimą. —Rep.

Birutės Opera Statoma Šiam Sekmadieny, Lietuvių Auditorijoje.

Pasinaudokim šia proga matyt gražią M. Petrausko operą „Birutę“.

Reikia pasveikinti „Birutės“ choras, kad jis sugebėjo prirengti tą gražų muzikalį vakarą, kuris nenusibostų nors ir kasdieną klausytis.

„Birutė“ opera paremta istoriniu padavimu apie Lietuvos kunigaikščio Keistučio sušikimą su Palangos mergele Birute. Aukuras, amžinoji ugnis, vaidilučių choras, kryživiai, žodžių visas praeities vaizdas sutalpinas šioj operoj; komp. M. Petrausko parašyta muzika yra maloni, REIKALINGA 10 vyrų rinkimui prenumeratų dėl „Chicago Herald and Examiner“. Kreipkitės: 1051 W. 32nd St., 1-mas aukštas, užpakalį, 11 val. ryte. Klauskite — William Super.

Saugu siūsti pinigus per mūsų įstaigą. 15 metų nei vienas centas nežuvo. Važiuojant Lietuvon, teisingas patarnavimas. Perkame Lietuvos Paskolos Bonus ir mokame 340.00 už \$50.00 ir \$80.00 už \$100.00 — Cash. Atsilankyk ypatingai arba prisiųsk per pašta, apdraustame laiške.

John J. Zolp 4559 S. Paulina St. CHICAGO, ILL.

\$2.000 Nelaimės Apdrauda Veltui

Šita apdrauda yra duodama vyrams, moterims ir vaikams nuo 10 ligi 70 metų amžiaus. Nereikalaujama jokios egzaminacijos. Gali gauti visokių užsiėmimų žmonės. \$25.00 į sąvaitę nuo pirmos dienos suzeidimo per 26 savaites. Moka už visokius suzeidimus, nežiurint kaip ir kur nelaimė įvyko. Didelė pašalpa dalinuos suzeidimuos. \$100.00 NETIKĖTOS PASALPOS. Ši stebėtina apdrauda jima autų savininkus; važiuotojus automobiliu, gatvekaru, elevatoriu arba taxi ir geležinkeliu Taipgi pašalpa yra duodama atsitikus nelaimėi nuo perkuno, vētros, sudėgimo, nuskindimo ir nuo įvairių gyvulių suzeidimo. Tą apdraudą išduoda

Modern Life and Accident Insurance Co.

Seni „Sandaros“ skaitytojai ir jų šeimos gali gauti vieną apdraudą prisijunčiant šį kuponą ir \$3.65 į metus į Sandaros raitinę, 3236 South Halsted St., Chicago, Ill. . . . . Norėdamas gauti „Sandaros“ garcinamą nelaimės apdraudą, aš prisijūniu dėl naujos atnaujinimo.

Vardas pavardė .....

Adresas .....

Užsiėmimas .....

Paveldėtojas .....

Giminystė .....

Paveldėtojo Antrašas .....

Rekomendacijos .....

..... ikarto parašas .....

Tiktai vieną apdraudą gali gauti „Sandarą“ skaitanti šeima.

juadinanti, artima mūsų širdžiai. Kiek teko patirti, operos solistais bus geriausi dainininkai. Choro vedėjas M. Yoza-vitas nesigailėjo nė darbo, nė lėšų, kad viską prirengti tinkamai ir kad Chicagoje lietuviai ilgai kalbėtų apie šį „Birutės“ pastatymą.

Todėl patartina — visiems atsilankyti šiam sekmadieny į Lietuvius Auditorija. —Burokas.

MUZIKOS MOKYKLA

Duodu piano lekcijas prienamomis sąlygomis ir, reikalaujant, — atvažiuoju į namus. Deliai platesnių informacijų kreipkitės pas

VERĄ STRADOMSKAITĘ

3357 So. Morgan St. Tel. Yards 6120.

Prasųkite Knygutės VIDURIŲ ULSERIAI PILVO RUKSTYS. Išgydomos be operacijos

Ši knygelė pasako jums kaip išgydyti ulserius (pilvo žaizdas), vidurių rukštis, gasus, be jokio skausmo ir be operacijos. Ji yra parašyta pilvo ligų autoriteto, kuris per daugelį metų studijavo ulserus, pilvo rukštis, gasus, vidurių užkietėjimus ir kitus mažus pairimus. Ji pasako, kad jūs galite numanyti apie jūsų sveikatą pairma, ir išaiškina gydymo budus, kuriuos sekdamai, jūs atsikratysite skausmų be astraus pasirinkimo valgiu (dieta), operacijos išlaidų ir sutrukdy-mo nuo jūsų darbo. Klauskite žemiau paduotu antraš-tu del pilnų informacijų — arba išpildykite kuponą ir prisiųskite:

Boston Von Co. Fifth Floor, 128-A Tremont St. Boston, Mass. (W29) Send me your booklet, without cost or obligation.

Name .....

Address .....

City .....

BAGDONAS BROS.

Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — mūsų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo į bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:

3244 So. Halsted St., Tel. Calumet 3399 Res. 828 W. 34th Place Tel. Yards 3408

CHERATONE GYDUOLĖS Vidurių užkietėjimo priešas

Įvairių daržovių mišinys, kuris išvalo ir pataiso vidurius. Šis vaistas išvalydamas vidurius pataiso apetitą. Jis yra rekomenduojamas del kepenų pairimu, geltlėgės ir tulžies sugedimo. Garantuojama pavasimą arba sugrąžiname pinigus.

CHEROKEE MEDICINE CO. 2110 S. Halsted St., Chicago.

REIKALINGI AGENTAI KUPONAS: Prašau prisiųsti man iš anksto apmokėtą \$2.50 Butelį 75 c. Butelį Reguliarinio didumo mėginimo didumo Pavardė..... Adresas..... Miestas..... vals.....

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagų — Geresnis už kitų Patarnavimas **J. F. Eudeikis Komp.** PAGRABŲ VEDEJAI Didysis Ofisas 4605-07 S. Hermitage Ave. Tel. Yards 1741 ir 1742 SKYRIUS 4447 South Fairfield Avenue Tel. Lafayette 0727 SKYRIUS 1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Tel. Cicero 3794 SKYRIUS 3201 Auburn Avenue Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av. Chicago

S. D. LACHAVICZ LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauju laidotuviuose kuopigau-siai. Reikale meldžiū atsiūskiti, o mano darbu busite užganėdinti.

ADVOKATAI

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Mieste Ofisas 77 W. Washington St. Room 1502 Tel. Central 2978 Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų Vakarais: Utarn., Ketv., ir Sebatos — 6 iki 9 val. 4145 Archer Avenue Tel. Lafayette 7337 Namų Tel. Hyde Park 3395

LEONAS S. MIKELONIS ADVOKATAS

10 South LaSalle Street Vakarais nuo 6 iki 9 valandai 3315 South Halsted Street Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS ADVOKATAS

MIESTO OFISAS 127 N. Dearborn St., Room 1111 Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų GYVENIMO VIETA 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1710 Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 So. La Salle St., Room 1934 Telephone Randolph 0332 Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak. 3241 South Halsted Street Telephone Victory 0562 7-9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Ofiso ir Rezidencijos Tel. Boulevard 5913

DR. BERTASH 756 West 35th St. (kampus 35-tos ir S. Halsted St.)

Ofiso valandos: nuo 1 iki 3, nuo 6:30 iki 8:30 Nedėliomis pagal sutartį

DR. C. K. KLIUAGA DENTISTAS

2420 W. Marquette Road Naujo ofiso valandos: Antradieniai, ketvirtadieniai ir šeštadieniai nuo 9 ryto iki 3 vak. Ofiso ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

DR. JOSEPH KELLA DENTISTAS

Gas Extraction 6568 South Western Avenue Valandos: 9 ryto iki 9 vakarų Nedėliomis nuo 9 iki 12.

Phone: Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS DENTISTAS

4645 South Ashland Avenue Virš Marshal Drug Store Arti 47th Street

Tel. Republic 2256—Hemlock 2019

DR. K. DRANGELIS DENTISTAS

2403 West 63rd Street Kampus 63rd ir Western Ave.

Dr Suzan A. Slakis Specialistė Moterų ir Vaikų Ligu 4145 Archer Ave.

Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet. Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą Ofiso Tel. Lafayette 7337 Rez. Tel. Hyde Park 3395

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą. Rez.: 6640 S. Maplewood Ave. Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso Valandos: 10:30 iki 12 v. rytsis 1 iki 3 val po pietų 6 iki 9 val. vakarais. Fekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA

Dr. M. T. Strikol'is LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Perkėlė savo abu ofisų į naują vietą po numeriu 4645 So. Ashland Ave. Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakarų Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel.: Boulevard 7820 Namai 6641 So. Albany Ave. Tel.: Prospect 1530

DR. M. ZILVITIS DENTISTAS 3243 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5914 5913

DR. S. NAIKELIS Gydytojas ir Chirurgas

Valandos Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 Nedėliomis pagal sutartį 756 W. 35th Street N. E. kampus 35th ir Halsted

DR. A. J. ZIMONTAS SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS

3252 South Halsted Street

DR. A. L. YUSKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road Cor. 67th St. Artesian Ave. CHICAGO, ILL. Šeštadieny ir trečiadieny po pietų pagal susitarimą.

Birute Stato "BIRUTE"

Ned., Sausio 31 LIET. AUDITORIJOJ

3133 So. Halsted St., Pradžia 8:00 val. vakare.

Birutė minėdama savo 25 metų gyvavimo jubiliejų, stato scenoje tą pačią operetę — "Birutę", kurią statė 25 metai atgal. Todėl visi lietuviai, Birutės rėmėjai yra kviečiami dalyvauti. Ypatingai, butu labai gerai, kad atsilankytų tie žmonės, kurie yra matę Birutę pirmu kartu statant šią gražią ir istorišką operetę — "Birutę", ir padarytų palyginimą su dabartiniu pastatymu.